

NÔNG-CO MÍN-ĐÀM

27 Mars 1919

NHI-THIÊN-DƯƠNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38 - CHOLON

TELEPHONE N° 658

Có bán đủ các thứ thuốc rất nên thân hiệu như sau này:

1.	Đông-dược-bổ-huyết (Trị bệnh đờ đẫn suy nhược)	Mỗi gói 2 hào	1 00
2.	Phụ-không-Kim-phong-huẩn (Đòn bá huyết hư khí suy)	Mỗi hộp 2 hào	1 00
3.	Đông-dược-chủ-khái (Trị bệnh ho)	Mỗi gói giá	0 15
4.	Nhi-không-công-cơ-táng (Trị bệnh cơ thịt)	Mỗi gói giá	0 25
5.	Thần-hiệu-phát-lạnh-táng (Trị chứng nóng lạnh)	Mỗi gói giá	0 16
6.	Đông-dược-chủ-khái (Trị bệnh cam tích)	Mỗi gói 30 phân	0 10
7.	Sưu-độc-Hệ-Huỷ-nước (Trị bệnh hoa liễu)	Mỗi ve thuốc nước và thuốc huẩn giá	3 00
8.	Thần-hiệu-phát-lạnh-táng (Trị bệnh cơ thịt)	Mỗi ve giá	1 00
9.	Thần-lương-huẩn (Thuốc xò)	Mỗi ve giá	0 70
10.	Phong-thủy-cáo-dược (Thuốc dân trị các chứng bệnh phong thấp)	Mỗi miễn giá	0 20
11.	Sauk-phát-hệ-thảo-giư (Thuốc nước xóc cho miến ác)	Mỗi ve giá	0 30
12.	Bạch-trước-cao (Trị các chứng bệnh đau lưng)	Mỗi ve giá	0 00
13.	Thần-dược-dược-cao (Trị bệnh Ung-thu-u-nhọt, ghê chét)	Mỗi ve giá	0 70
14.	Tân-châu-phần (Trị bệnh phỏng lữa phỏng nước sôi)	Mỗi ve giá	0 15
15.	Thần-hiệu-phát-lạnh-táng (Trị các chứng bệnh cảm mạo, chổi nước và thối-khí)	Mỗi hộp giá	0 10
16.	Thần-hiệu-phát-lạnh-táng (Đông dược)	ve lớn	0 10
17.	Tiền-dược-cao (Trị bệnh tả)	Mỗi hộp giá	0 40
18.	Chân-phần-sanh-cơ-lương (Trị các thứ ghê đợc)	Mỗi ve giá	0 20
19.	Ngọc-không-trừ-độc-thủy (Thuốc nước để rửa các thứ ghê đợc)	Mỗi ve giá	0 20
20.	Nha-thống-dược-thủy (Trị bệnh đau răng)	Mỗi ve giá	0 20
21.	Vàng-lưu-quỳ-phát-trà (Trị bệnh cảm)	Mỗi gói giá	0 06
22.	Vị-ti-sanh-trật-đá-huẩn (Hạt tạc cây, hoặc đánh đập)	Mỗi hộp giá	0 50
23.	Thần-hiệu-phát-lạnh-táng (Trị bệnh cảm mạo)	Mỗi ve giá	0 5
24.	Vàng-trúc-phát-đơn (Trị bệnh nhọt đầu đau lưng tức ngực)	Mỗi gói giá	0 10
25.	Đông-dược-chủ-khái (Thuốc dân trị các chứng bệnh cảm mạo)	Mỗi ve giá	0 10
26.	Bông-gòn-thuốc (Để bó rết ghê)	Mỗi gói giá	0 9
27.	Mộng-tiền-trà (Trà bổ d-phiến)	Giá mỗi gói là	1 30
28.	Tây-thi-lê-broon-thủy (Mà ve giá)	Mỗi ve giá	0 10
29.	Lạp-chả-đào-thương-dược-thủy (Mà ve giá)	Mỗi ve giá	0 50
30.	Vàng-trúc-phát-đơn (Mà ve giá)	Mỗi ve giá	0 28
31.	Đông-dược-chủ-khái (Mà ve giá)	Mỗi ve giá	0 30
32.	Vàng-trúc-phát-đơn (Mà ve giá)	Mỗi ve giá	0 20
33.	Chân-phần-sanh-cơ-lương (Mà ve giá)	Mỗi ve giá	0 80
34.	Đông-dược-chủ-khái (Mà ve giá)	Mỗi ve giá	0 40
35.	Đông-dược-chủ-khái (Mà ve giá)	Mỗi ve giá	0 20
36.	Đông-dược-chủ-khái (Mà ve giá)	Mỗi ve giá	0 60
37.	Đông-dược-chủ-khái (Mà ve giá)	Mỗi ve giá	0 40
38.	Đông-dược-chủ-khái (Mà ve giá)	Mỗi ve giá	0 25
39.	Đông-dược-chủ-khái (Mà ve giá)	Mỗi ve giá	0 15

Đông-dược-bổ-huyết (Trị bệnh đờ đẫn suy nhược) mỗi gói 2 hào
 Phụ-không-Kim-phong-huẩn (Đòn bá huyết hư khí suy) mỗi hộp 2 hào
 Đông-dược-chủ-khái (Trị bệnh ho) mỗi gói giá
 Nhi-không-công-cơ-táng (Trị bệnh cơ thịt) mỗi gói giá
 Thần-hiệu-phát-lạnh-táng (Trị chứng nóng lạnh) mỗi gói giá
 Đông-dược-chủ-khái (Trị bệnh cam tích) mỗi gói 30 phân
 Sưu-độc-Hệ-Huỷ-nước (Trị bệnh hoa liễu) mỗi ve thuốc nước và thuốc huẩn giá
 Thần-hiệu-phát-lạnh-táng (Trị bệnh cơ thịt) mỗi ve giá
 Thần-lương-huẩn (Thuốc xò) mỗi ve giá
 Phong-thủy-cáo-dược (Thuốc dân trị các chứng bệnh phong thấp) mỗi miễn giá
 Sauk-phát-hệ-thảo-giư (Thuốc nước xóc cho miến ác) mỗi ve giá
 Bạch-trước-cao (Trị các chứng bệnh đau lưng) mỗi ve giá
 Thần-dược-dược-cao (Trị bệnh Ung-thu-u-nhọt, ghê chét) mỗi ve giá
 Tân-châu-phần (Trị bệnh phỏng lữa phỏng nước sôi) mỗi ve giá
 Thần-hiệu-phát-lạnh-táng (Trị các chứng bệnh cảm mạo, chổi nước và thối-khí) mỗi hộp giá
 Thần-hiệu-phát-lạnh-táng (Đông dược) ve lớn
 Tiền-dược-cao (Trị bệnh tả) mỗi hộp giá
 Chân-phần-sanh-cơ-lương (Trị các thứ ghê đợc) mỗi ve giá
 Ngọc-không-trừ-độc-thủy (Thuốc nước để rửa các thứ ghê đợc) mỗi ve giá
 Nha-thống-dược-thủy (Trị bệnh đau răng) mỗi ve giá
 Vàng-lưu-quỳ-phát-trà (Trị bệnh cảm) mỗi gói giá
 Vị-ti-sanh-trật-đá-huẩn (Hạt tạc cây, hoặc đánh đập) mỗi hộp giá
 Thần-hiệu-phát-lạnh-táng (Trị bệnh cảm mạo) mỗi ve giá
 Vàng-trúc-phát-đơn (Trị bệnh nhọt đầu đau lưng tức ngực) mỗi gói giá
 Đông-dược-chủ-khái (Thuốc dân trị các chứng bệnh cảm mạo) mỗi ve giá
 Bông-gòn-thuốc (Để bó rết ghê) mỗi gói giá
 Mộng-tiền-trà (Trà bổ d-phiến) giá mỗi gói là
 Tây-thi-lê-broon-thủy (Mà ve giá) mỗi ve giá
 Lạp-chả-đào-thương-dược-thủy (Mà ve giá) mỗi ve giá
 Vàng-trúc-phát-đơn (Mà ve giá) mỗi ve giá
 Đông-dược-chủ-khái (Mà ve giá) mỗi ve giá
 Vàng-trúc-phát-đơn (Mà ve giá) mỗi ve giá
 Chân-phần-sanh-cơ-lương (Mà ve giá) mỗi ve giá
 Đông-dược-chủ-khái (Mà ve giá) mỗi ve giá
 Đông-dược-chủ-khái (Mà ve giá) mỗi ve giá
 Đông-dược-chủ-khái (Mà ve giá) mỗi ve giá
 Đông-dược-chủ-khái (Mà ve giá) mỗi ve giá

Saigon, Imn. Commerciale C. ARBY
 Tirage : 6.000 exemplaires.

Le Directeur-Général : NUYỄN CHUÂN-SÁ

Ng. Ch. Laf

NÔNG-CO MÍN-ĐÀM

Causeries sur l'Agriculture et le Commerce

PARAISSANT LE JEUDI

18e ANNÉE
 NAM THỨ 18
 Ngày 3 APRIL
 1919

農 賈 茗 談

Số 106
 Ngày mùng 3 tháng 4
 năm Kỷ-Mùi

MỖI TUẦN ĐĂNG BAO NGÀY THỨ NĂM

<p>ĐỊNH GIÁ BÁN TRONG CỎI NƯỚC-ĐƯƠNG</p> <p>Mỗi năm..... 5 00 Sáu tháng..... 3 00 Mỗi số..... 0 10</p> <p>ABONNEMENTS Franco de Colonie</p> <p>Un an..... 500.00 Six mois..... 12 00</p> <p>Les abonnements sont payables d'avance</p>	<p>Chủ nhơn: F. CANAVAGGIO</p> <p>Tổng-lý, kiêm Chánh-chủ-bút: Nguyễn-chánh-Sắt</p> <p>Đang-thức-lý: Nguyễn-văn-Sắt</p>	<p>PUBLICITÉ ANNONCES LÉGALES ET JURIDIQUES</p> <p>La ligne de 0-065 de large... 1950 Le compte des lignes est calculé à raison de 3 an centimètres suivant les caractères employés. Pour les annonces commerciales on traite à forfait.</p> <p>BAO BÁO Những lời rao báo về việc thương mại, xin ghi theo, hoặc dán tự báo-quảng mà thường ngày.</p>
---	--	--

Direction, Rédaction et Administration: 157, rue Catinat. — SAIGON.

Ông nào mua báo, xin đóng giùm tiền trước

MỤC LỤC

1. Nam-kỳ kỹ nghệ phát minh.
2. Một lòng trước được lòng sau
3. Một gương đáng nhớ.
4. Du lịch.
5. Nam-kỳ chi-cuộc công-ti.
6. Các chủ-hầy khiêm nhường một chút.
7. Thương-vụ luật lệ.
8. Nam-kỳ báo-chương hội.
9. Pháp-Việt tương thân.
10. Số hiệu xe hơi.
11. Thế giới tân văn.
12. Hí tin.
13. Minh tả lương-y.
14. Lời rao đấu giá.
15. Thời hải.
16. Cầm on mà cũng thờ thần.
17. Một đám tăng rất trọng thể.
18. Ai làm được.

天一堂大藥房

NHI-THIÊN-DƯƠNG

TIỆM LỚN TẠI QUẬN ĐÔNG THỊNH THÀNH - MỘT TIỆM TRONG

Ở tại đường Canton, số 38, Chợ-lớn. - Téléphone N° 358

PHARMACIE KIM PHỤNG-HƯƠNG
Pharmacie Kim Phụng-Hương
Pharmacie Kim Phụng-Hương

Chỉ con mắt mà nhìn thì thấy
Chỉ con mắt mà nhìn thì thấy
Chỉ con mắt mà nhìn thì thấy

TỔ SANG DƯỢC THỬ

Hiện nay là đời Y-học phát minh,
Hiện nay là đời Y-học phát minh,
Hiện nay là đời Y-học phát minh

VỀ CÁC CHỨNG BỆNH

- Đau nhức đầu óc,
Đau nhức đầu óc,
Đau nhức đầu óc

CÁCH DÙNG: Người lớn mỗi lần
CÁCH DÙNG: Người lớn mỗi lần
CÁCH DÙNG: Người lớn mỗi lần

uống ở giọt, uống với nước trà, cứ nửa
uống ở giọt, uống với nước trà, cứ nửa
uống ở giọt, uống với nước trà, cứ nửa

Mỗi lọ giá là... 0 \$ 10
Mỗi lọ giá là... 0 \$ 10
Mỗi lọ giá là... 0 \$ 10

Nhà-khoa-công-cơ-tăng

Có trị các bệnh về mắt,
Có trị các bệnh về mắt,
Có trị các bệnh về mắt

Các chứng bệnh về mắt,
Các chứng bệnh về mắt,
Các chứng bệnh về mắt

ĐƠN THUỐC

Thảo dược để trị các bệnh mắt,
Thảo dược để trị các bệnh mắt,
Thảo dược để trị các bệnh mắt

CÁCH DÙNG

Thảo dược để trị các bệnh mắt,
Thảo dược để trị các bệnh mắt,
Thảo dược để trị các bệnh mắt

Mỗi lọ giá là... 0 \$ 10
Mỗi lọ giá là... 0 \$ 10
Mỗi lọ giá là... 0 \$ 10

TRẠI THỢ MOC MICHEL
Nguyễn-hiệp-Hòa

Tại chợ Lái-Thiệu

Tại trại tôi có đồng sàng các món là:

- Bàn ăn mặc-dá dẹt, có cán 2 kiếu.
Bàn ăn mặc-dá dẹt, có cán 2 kiếu.
Bàn ăn mặc-dá dẹt, có cán 2 kiếu

Đào theo kiểu kiến trúc, bằng cây
Đào theo kiểu kiến trúc, bằng cây
Đào theo kiểu kiến trúc, bằng cây

CHỮ TUYÊN

LỜI RAO

Kính công tôn bằng quan khách được
Kính công tôn bằng quan khách được
Kính công tôn bằng quan khách được

CHỮ TUYÊN

Thảo dược để trị các bệnh mắt,
Thảo dược để trị các bệnh mắt,
Thảo dược để trị các bệnh mắt

Mỗi lọ giá là... 0 \$ 10
Mỗi lọ giá là... 0 \$ 10
Mỗi lọ giá là... 0 \$ 10

NHI-THIÊN-DƯƠNG
PHARMACIE ASIATIQUE

38, Rue de Canton - Cholôn

Pharmacie à tại Quảng-dông, ở đường Y-VI-TX-Sanh số 38

Sơ-Độc-Linh-Dược
(THUỐC TRỊ BỆNH TIÊM-LÀ)

Bệnh Hoa-liều là một mả giặc lớn trong đời
Bệnh Hoa-liều là một mả giặc lớn trong đời
Bệnh Hoa-liều là một mả giặc lớn trong đời

Có như tiêm tôi đây, từ ra làm thuốc đến nay,
Có như tiêm tôi đây, từ ra làm thuốc đến nay,
Có như tiêm tôi đây, từ ra làm thuốc đến nay

Bởi tôi đã trải các thử nghiệm,
Bởi tôi đã trải các thử nghiệm,
Bởi tôi đã trải các thử nghiệm

CHỮ TUYÊN

Phong thấp đau xương,
Phong thấp đau xương,
Phong thấp đau xương

CHỮ TUYÊN

Thảo dược để trị các bệnh mắt,
Thảo dược để trị các bệnh mắt,
Thảo dược để trị các bệnh mắt

Mỗi lọ giá là... 0 \$ 10
Mỗi lọ giá là... 0 \$ 10
Mỗi lọ giá là... 0 \$ 10

Nhà in và nhà bán sách

HUYNH-KIM-DANH
12 - 14, Rue Catinat - Saigon

Kính lời công lực châu chur qui-ông qui-bà được rõ, nghề bán sách và nhà-in của tôi xưa nay đã được bền vững, thiết cũng nhờ qui-ông qui-bà có lòng tốt mà giúp tôi mới nên việc, thiết tôi thêm cảm ơn. Nay tôi mới mở thêm một cửa hàng buôn bán tờ lụa đã các kiểu hàng Tây, hàng Bắc hàng Tàu, hàng Xiêm, hàng Nhật-bản cùng là ren, nón Tây và đồ đồng, thì tôi chắc rằng qui-ông qui-bà cũng sẵn lòng giúp tôi cho nên việc luôn. Cứ xin qui-bà có lòng hiếu cổ mà giúp cho cuộc thương-mại của người đồng-bang càng ngày càng mở man thịnh phát; mai sau mà có được cuộc buôn to, thì tiền bạc ấy cũng luân chuyển nội xứ Nam-kỳ chứ không lọt ra xứ khác, nhưng tôi là phận đôn-bà thiếu trí, những lời tôi tỏ ra đây hoặc có lỗi lầm chỉ thì tôi cũng xin qui-ông qui-bà miễn lỗi cho tôi. Vì tôi thấy mấy chú khách và mấy chú chà tôi xin ta đây đều nhờ nghề buôn bán mà làm giàu to, còn đồng-bang ta thì cứ ngồi khoanh tay mà ngó, để cho bọn ấy họ lượm tiền. Nay đồng-bào ta ngoài Bắc-kỳ đã điệt nhiều thứ tờ lụa rất khéo mà lại chắc và cũng, lại cũng có ý hơn hàng ngoại quốc. Nên tôi tưởng đồng-bang ta cũng sẽ hết lòng dùng những tờ lụa xứ ta mà giúp cho công nghệ xứ ta cho mau hưng vượng.

Mme Vve HUYNH-KIM-DANH
Cán khải

BÔNG-HỒ NHỎ HIỆU
"OMEGA"
Công làm rất kĩ-lương
Chạy đúng hẳn hoi
Ấy là một thứ đồng hồ
rất quý; ai ai cũng ưa
Cung chuộng hơn hết.
Một mình hàng L. CAFFORT

NAM-KY CHỈ CUỘC
CÔNG-TY

Lò làm giấy Nam-kỳ hiện là Nam-kỳ chỉ cuộc công ty, nay lập đã gần thành rồi; nên kể từ ngày nay đã khởi sự mua các thứ giấy lộn và giấy rách. Tuy nhiên như si có giấy lộn bất kỳ là giấy chi, hoặc giấy rách, như là giấy vải, giấy lụa, thì cứ ng-từ đều mua hết.

Giá mua như vậy:

- 1- Giấy lộn mua 2\$00 mỗi 100 kilos.
- 2- Giấy rách lộn lụa mua 3\$00 mỗi 100 kilos.
- 3- Giấy rách trắng hết mua 4\$00 mỗi 100 kilos.

Trừ ra 1% và giẻ đen thì không mua.
Như ai có các thứ giấy lộn và giẻ rách là nói trên đây, xin hãy đem đến: tại ngành của Công-ty tại Saigon, đường d'Adran, số 28 mà bán, thì sẽ có người Đại-lý mua cho.

PARFUMERIE-COIFFEUR-CHAPELLERIE
< Michel THO >
93, Rue Catinat - Saigon

Tiệm bán nón, đồ, gậy cầm tay, đầu và xi hoa-giôm, phân thoa mặt, vớ, giầy lưng già. A. Đường Catinat số 93, ngay nhà in và bán sách của ông C. ANDRÉ ET FILS (Imprimerie Librairie Commercial) có phòng hát tức sách số, giá rẻ. Lành in các thứ sổ, sách, cần dùng trong Làng Tống, bán sách vở cho học trò, mực viết v.v. Lành thợ, truyền đứ thủ, sửa máy may viết các hiệu.
Lục-châu-quân-tử muốn mua món chi, tiệm to không có thì cũng sang làng mua món chi có mà gọi chẳng nề công. Michel LE-VAN-THO.

DAU ESSENCE HAY LAM

Dầu Essence de Menthe của ông Luong-Y Vi-tê-sanh chế ra, kiết thực hay làm. Bất kỳ nam phụ lão ấu, có đóm, có phong, hoặc cảm mạo phong sương, nóng lạnh, sơ mào, nướ đầu, đau bụng, hoặc bị kinh phong, thay đều dùng được, trong uống ngoài thoa rất nên than hiệu.

Tại tiệm Nhự-Thiên-Dương Cholon có bán
Mỗi ve..... 0\$25
Giá: Mười ve..... 2 40

CÓ MỘT MÌNH HẰNG
DENIS FRERES
làm Đại-lý, có
trữ hộp quẹt
hiệu này nội cõi
Đông-Dương
mà thôi.

Hộp quẹt này gọi bán là khắp nơi, có một xử nhỏ một hộp mà thôi.

NÔNG-CO MIN-DAM

Nam-kỳ ky-nghệ
phát minh

Khi Chánh-phủ Đại-pháp mới đến cai trị xứ Nam-kỳ thì dân ta duy có một hai nghề nuôi tằm, dệt vải chít đình, còn phần đông thì chỉ lo nghề ruộng rẫy chớ không biết kỹ-nghệ chi hết. Trọn 60 năm nhà-nước chuyên lo khai trí quàng tài cho dân ta, mà dân ta cũng chưa biết ham muốn công thương, biết đồng ruộng dạt nhiều cứ xản bản chôn thôn quê mà trồng cây cây lúa, cốt công nghệ trong có thì để mặc sức cho ngoại-bang đánh choán.

Đã biết canh điền thực vật cũng là nghề đại lợi của con người, mình sanh nhảm xứ điển địa phì nhiêu, cứ ruộng rẫy mà làm thì cũng đủ no cơm ấm áo. Song xét lại buổi này các nước trên địa-cầu nước nào cũng đua đòi ruộng mở đường kinh-tế cho dáp để cho lớn lao đặng cho quốc-dân hưởng lợi lâu dài, đặng cho nhà-nước phủ cường thịnh vượng. Nam-kỳ ta tuy xứ nhỏ mà năm năm nhảm chớ mỗi đường tàu buôn của vạn-quốc lại qua, thế thì xứ ta để bề tình tằm trong cuộc kinh-tế làm.

Nếu quốc-dân ta chẳng biết lợi dụng cái địa-vị ấy, cứ khuyển tâm chủ hướng về nông-nghiệp hoài, không chịu chen lân chứt đình trong đường công cổ, thì chúng tôi e lúa gạo xứ-dâu có bao

hiều thì cũng phải đem mà dâng cho họ, rồi đời sẽ quản mà mất, đặng mua đồ vật mà dùng, chớ chừa gích chi cho dân ta cả.

Bởi Chánh-phủ đóm thầy lỗi-tệ của dân ta như vậy, nên mấy năm nay lập trường kỹ-nghệ mà tập dượt ta học đủ các nghề, tại Saigon thì dạy máy móc, tại Gia-dinh thì dạy vẽ vời, tại Biền-hóa thì dạy đúc đồ đồng, làm đồ sành, tại Thủ-dầu-một thì dạy đóng bản cần đục. Ông Joyeux là một tay mỹ-thuật-gia có danh, lành Giám-độc các trường kỹ-nghệ, mấy năm nay người chàng nài cực học nghề giã tằm mà làm cho công phu kết quả như vậy, mà nay học trò trong mấy trường kỹ-nghệ trên đó phần nhiều nghiệp-nghệ đã tinh thông, mở trở đều đủ học-thức mà giúp lợi cho Việt-Nam ta tấn bộ.

Hôm ngày 1er Mars 1919 người học cuộc đầu xảo tại đình Xà-Tây Saigon đặng cho các trường đem đồ của mình làm đến đó trưng ra mà bán. Cuộc đầu xảo mở trọn 15 ngày thiên-hạ đến xem dáp đều, từ người Langsa cho đến người Annam, ai cũng ham nhìn cho được lấy chức thầy, chớ ít muốn nghe tiếng kêu chú thợ. Đời kinh-tế phong trào, nhằm lại thầy thợ cũng chẳng hạn chi, miễn là nghề nào có lợi được nhiều thì nên làm nghề ấy, chớ thấy mà ăn lương mỗi tháng chừng 20\$00 còn thợ mỗi tháng lãnh tới 40\$ hoặc 50\$ thì thấy nghĩ chẳng vui chi hơn thợ. Vậy không may trở trong mấy trường kỹ-nghệ tốt nghiệp rồi thì nên chuyên nghề của mình đã tinh cho ấy mà làm ăn người nào biết nghề thợ mộc khéo thì làm thợ mộc, người giỏi nghề thì làm thợ rèn, thợ rèn, người nào

thợ v.v. Trường Biền-hóa thì đồ đạc, đồ gốm và bàn ghế. Môn nào ai coi cũng không chê được. Trường máy Saigon có đem nhiều món của học trò làm để mà rắp máy.

Người Annam ai đến xem cuộc đầu xảo này rồi thì cũng mừng thắm, nghĩ vì ngày nay đồng-bang ta dù tài chế tạo những đồ khéo léo như vậy thì chắc sao cuộc công-nghệ xứ ta cũng phát đạt được, chắc sao chúng ta cũng giỏi bước mà theo đồng-bào ta ngoài Bắc, chắc sao chúng ta cũng hết bị tiêng chế bài rắng dân Nam-kỳ không biết kỹ-nghệ nữa.

Tuy mừng thì mừng vậy mà nghĩ lại tưởng cũng nên khuyến học trở trong mấy trường kỹ-nghệ ấy một đời. Và bốn tánh người Annam ta thường hay coi đường sĩ-hoạn là cao trọng hơn hết. Xưa nay đầu học nhiều đầu học ít cũng vậy, ai cũng ham làm cho được lấy chức thầy, chớ ít muốn nghe tiếng kêu chú thợ. Đời kinh-tế phong trào, nhằm lại thầy thợ cũng chẳng hạn chi, miễn là nghề nào có lợi được nhiều thì nên làm nghề ấy, chớ thấy mà ăn lương mỗi tháng chừng 20\$00 còn thợ mỗi tháng lãnh tới 40\$ hoặc 50\$ thì thấy nghĩ chẳng vui chi hơn thợ. Vậy không may trở trong mấy trường kỹ-nghệ tốt nghiệp rồi thì nên chuyên nghề của mình đã tinh cho ấy mà làm ăn người nào biết nghề thợ mộc khéo thì làm thợ mộc, người giỏi nghề thì làm thợ rèn, thợ rèn, người nào

giỏi nghề lò gốm thì làm tò chén ván ván, làm như thế thì cuộc công nghệ xứ ta mới mở mang thêm được; vì hề học được nghề nào thì cứ chuyên theo nghề ấy mà sanh nhai, rồi lần lần cái nghề ấy nó dạy thêm cho mình càng ngày càng tinh tấn; nếu học được cho giỏi cách nào mà chẳng chuyên cần tới nữa, thì dầu có học cho nhiều năm cũng lưỡng công mà vô ích.

Xin đồng-bang nghĩ lại đó mà coi, dân số xứ Nam-kỳ kể trên 3 triệu người, cây xứ Nam-kỳ có sẵn, đất xứ Nam-kỳ cũng có sẵn, sao 3 triệu dân ta không biết dùng cây và đất ấy mà chế tạo vật dụng trong nhà, để cho Khách-trú là kẻ kiêu-cư họ đóng bản đóng ghế, làm chén làm tô rồi người mình áp tới mà mua, dường ấy mình đã làm lợi cho họ mà họ lại còn khi bạc để đuổi, lại nói mình có nghề họ mới có đồ mà tiếp dưỡng sự sống, coi tình có buồn chăng, lý có hổ chăng.

N. C. M. Đ.

Mắt lòng trước, được lòng sau.

Kính kính liệt vị Khán-quan được: Từ đây sắp về sau tờ Ông-Cổ-Min-Đam nhất định không bán chịu cho ai nữa hết; Hễ vị nào có lòng tốt muốn giúp cho Bồn-báo được về vạng, thì mỗi khi mua xin hãy gửi mandat theo liền. Hoặc gửi thư mua trước rồi đợi ba tháng sẽ gửi bạc sau cũng tốt. Nếu được

Bồn báo trong hạng một tháng mà không gửi bạc thì bồn-báo không gửi nữa. Thà là mắt lòng trước mà được lòng sau, lại bớt được cho bồn báo một phần tổn hao về việc gửi thơ nhắc nhở, vãi lời than thở, cúi xin liệt vị đoái tình

ÔNG-CO-MIN-ĐAM

Rượu Sâm-banh hiệu MARQUIS DE BERGEY là rượu nhất hảo nhất

Một gương đáng nhớ

Tôi nhớ thấy ông hương-cả làng An-trường, làm người lãnh tinh thuần hậu, lòng dạ khoan hòa, cư xử với đời bằng nơi bực hiền như quân-tử. Người đã có làm 3 khóa Hội-đồng địa-phương, quan mên dân yêu. Năm 4918, hương chức làng đều cầu, đức người mà cử người làm chức Hương-cả đứng cầm quyền bình chánh trong làng, nhưn dân hàng gọi phẫn ân đức của người.

Năm nay, người thấy mùa màng thất-hắc nên xuống ra lập lời trần-thuyết khuyên mỗi người nên trở lúa mà nuôi dân. Thiệt cũng là 4 đều ân đức rất lớn, nên tôi lược-lời trần-thuyết ấy ghi theo đây, cúi xin ông Chủ-bút vui lòng ấn hành vào qui-báo cho các quê-hương ta nơi lý gương lành mà học chước.

Nay kính

Một tên dân làng An-trường.

Lời trần-thuyết của ông Mai-dăng-Hiền hương-cả làng An-trường (Travinh).

CÁC ÔNG, CÁC BÀ.

Có việc bức-tức trong hương tâm tôi xin tỏ cho các ông các bà suy nghĩ. Tôi

trường sự tôi nói ra đây là sự các ông các bà thầy biết dư rồi, nên tôi chắc hề tôi nói rồi đây thì các ông các bà cũng hiệp

Và làng An-trường của chúng ta đã sáng tạo gần 200 năm nay, nhằm xứ ruộng tốt đất vòm, nhà no người đủ; tự cựu trào chí tận trao dân ta cúi khó làm ăn, trên hòa dưới thuận, giàu không lẫn khó, sang chảnh hiệp hiền, hàng giữ lễ nghi, trọn niềm trung tín, thuần phong mỹ tục, thiết là may-mang cho quê hương, đáng thương xót cháu, yêu-dầu nhau, giun-đổ nhau, hậu lo chèo & ăn cho bữa vưng.

Mấy năm trước cũng có 4 đời khi cơn bão mà chốc nảy thất còn chỗ kia trống; đơm dư và thiên, lần-lần cũng qua xứ. Dạy năm nay ruộng thất cả trời, nhượ giống dân ăn gạo sẽ phải đói; cho nên các ông hãy lo mua gạo trữ để nuôi dân. Vì vậy mà lúa gạo xứ Nam-kỳ ta phải cao giá, đàng cao giá lúa gạo thì là đại lợi đó; ngặt vì xứ Nam-kỳ ta năm nay ruộng thất trong 10 phần kết 6,7, số thiếu phải 11 hơn các năm; nhà giàu than đặng bao nhiêu, gặp lúc giá gạo cao bôn-tức, làm đời ai cũng vậy, gặp dịp rồi làm. Như vậy đó, đến tháng 9 tháng 10, dân ta chèo đò có tiền thì biết đi mua lúa xứ nào mà để đó?

Chúng ta đây là Hương-chức Điện-chủ cũng như anh chị của dân, nếu chúng ta chẳng sớm toan lo, để đến thế này thì mà gạo sao? Bởi vậy tình-cảnh ấy, nên tôi xin các ông các bà để giành riêng 1 số lúa; kẻ nhiều kẻ ít, kẻ ít kẻ nhiều, để trữ lại đến tháng 9 tháng 10, bán lại cho dân ăn, bán lấy tiền, chẳng phải cho; nhưng mà ai cũng thế thì bán chịu. Nếu các ông các bà có lòng tốt mà chịu để giành lúa giữa đây! số lúa bao nhiêu, thì chia ai bấy giữ. Miếng là đến lúc dân đói hỏi mua, thì sẽ bán cho đủ số đã chịu đại thời. Tôi càng lòng ao-ước lòng khoan đại của các ông các bà có cấp.

Khi ông cả Mai-dăng-Hiền nói dứt lời, thì Hương-chức và Điện-chủ đều vui

lòng mà chịu, công số đặng 5.000 gia; chỉ Duy có ông Ban-biên Lê-nghe-Tho chịu 1.000 gia, ông này thường năm dân đói cũng có phần cơ.

Tôi ước-ao sao các làng trong Nam-kỳ làng nào có dân đói, hãy làm theo cái nghĩa của ông làng An-trường đây; kỳ là giúp một cho quê-hương, bù chi cho hương-tộc.

Mà tôi cũng trông mong các quan Hội-đồng quân-bat hãy tổ tiêu Chánh-phủ xin dự số tiền nào mua lúa để để giành con đói mà nuôi dân. Đàng như vậy thật hẳn dân hạnh phúc. Tiền đây tôi cũng nói tiếp một đôi lời, chỉ tôi trông đặng bề trên người để trước lo dự biết.

DÀN Ở LÀNG AN-TRƯỜNG

Như việc của ông hương-cả Mai-dăng-Hiền làm đây là một Nghĩa-cử đáng khen; còn như ông Ban-biên Lê-nghe-Tho vậy thì cũng là người hảo-hiệp đáng kính, Bồn-báo ước ao chỗ chi mà các tổng các làng đều có người biết kỹ chường ai quản, biết thương xót kẻ nghèo, biết lo giúp cho tộc-loại vậy, thì dầu cho mùa màng có thất bát thế nào, thì quốc-dân ta cũng khỏi lo hề đói-lạnh; những Nông-gia ta bán lúa cũng vui lòng thông thả, khỏi ngại gùng đói chỉ, mà rồi Chánh-phủ cũng khỏi nặng lòng điều đình cho làm.

N. C. M. Đ.

Rượu Cỏ-nhạc VIEILLE EAU-DE-VIE DEJEAN là một thứ rượu rất có danh-tiếng hơn bất cứ rượu nào nay.

Du lịch

Đi cho biết đó biết đây, Ở nhà với mẹ biết ngày nào khôn. Hôm đầu tháng này, có ông Hoàng Xiêm-la du lịch Nam-kỳ đặng coi đường

đi, kinh-tách các tỉnh. Ngài cũng có ý coi cuộc thương mại công nghệ Nam-Việt ra thế nào, có cái chi mới lạ hay không, hầu ngày sau trở về xứ ngài biên cái thêm ra mà làm lợi ích cho quốc-dân.

Nay, ông đi thăm người anh Ngài đã sang tới Nam-bôn rồi, và tình đi du-lịch đến các xứ văn-minh khác nữa.

Ấy vậy đống hàng tu cũng nên soi lấy gương đây mà chiêm nghiệm.

Một người biết thấy, biết coi mà sang qua xứ kia xứ nọ, xem coi cách thức tài trợ của các xứ văn minh hơn xứ ta thì biết bao nhiêu là hữu ích cho xứ ta mà còn tiến hóa.

Ở Nam-kỳ, trong hàng cao-minh thờ-ợ, nếu ai có dạ nhiệt-thành khai hóa mà khởi xướng đi du-lịch đặng dẫn đường các nẻo cho đồng-bang, ngõ giao thông với các nước trong việc công có đặng tránh khỏi bọn làm trung-gian, thì chẳng những ta mau tiến bộ mà thôi, mà còn tiến bộ cho ta trong cuộc cạnh tranh quyền-lợi nữa.

Nếu ta chẳng chịu biến cải thì thời quen xưa nay, chỉ bán ở nhà mà thôi, địa-vị của ta không khi nào mà tiến bộ; vì ở nhà, biết một tí, ta tưởng đã khôn khéo mà không biết, ta ra rồi lại so sánh với người thì ta lại còn thua sút xa lắm.

Thuộc hút

hiệu **CÀ-LÓP**

(TRÁI ĐÀT)

Có một mình hãng DENIS FRÈRES có trụ mà thôi.

Là một thứ người ta ưa dùng hơn và hay hỏi mua thường lắm.

ám cho ta có dịp thấy chỗ tốt mà bắt chước biết chỗ xấu mà chừa.

Vậy những đấng tri-thức và bậc phủ-hào cũng nên để ý trong cái vấn-đề du-lịch và nghiên cứu thế nào mà gây dựng nên kinh-tế Anam ta cho thịnh vượng.

Mai. L.

Giấy LE NIL là giấy tinh-anh thượng hạng

Nam-kỳ chi-cuộc công-ti

Gần hai năm nay, tôi có nghe vang tai rằng: Công-ti Nam-kỳ chi-cuộc sẽ lập là làm giấy tại Thủ-đức, công-ti này vốn đến 120.000\$00 (một trăm hai chục ngàn đồng.) ông hội-đồng thương-nghi-viện Lê-văn-Trung làm Tổng-lý, ông Đốc-học Nguyễn-minh-Quan làm phó-tổng-lý; tôi nghe đã lâu, trông cho có dịp đến viếng coi công việc làm ra thế nào. Bởi vậy hôm chiều thứ bảy là ngày 16 Mars tôi có hứa với thầy Nguyễn-dinh-Trị hiệp với các ông khác lên lò làm giấy coi chơi cho biết. Nhưng rồi tôi có việc nhà xảy ra thỉnh-linh, nên tôi phải bị trễ mà đi không kịp; các ông đợi tôi không đặng, nên phải đi trước. Đã biết vậy, mà tôi không ngã lòng, chờ chuyển xe 11 giờ 15 tôi đơn thân thượng lộ, khi xe lửa đến Thủ-đức tôi xuống xe coi đồng hồ đã 12 giờ tôi lại nghe tin các ông đã trở về Saigon rồi, làm cho tôi bại-hứng, đứng ngơ-ngẩn một hồi, tôi mới nghĩ rằng: đã đi rồi đến đây không về trở về, nên tính đi thẳng lên lò làm giấy coi chơi; trời thế, rồi tôi nghĩ lại, nếu đi trong giờ này, là giờ người ta nghỉ trưa, có ai thức đầu mà hỏi thăm công việc. Nhưng đã lỡ ra rồi, nên tôi cũng đành liều, một mình bộ-hành nhàn-ngoan đi trong giây phút đã đến lò làm giấy rồi, tôi đang đứng lồi thoi trước cửa, nhăm trước xem sau, xảy thấy một người ra

vỏ chỉ cho tiêu-công dọn dẹp người ấy vào thầy tôi liến chạy ra chào hỏi và nói rằng: thầy đến đây có việc chi không? tôi trả lời: tôi muốn đến đây trước thăm ông đốc Nguyễn-minh-Quan sau thăm coi cái lò làm giấy trời thế, người ấy nghe tôi nói như vậy, bèn mời tôi vào nhà lò làm giấy, và đặc tôi đi coi sơ qua một chút, lúc tôi đương coi xảy thấy một tên Bồi chạy đến trước mặt tôi mà nói: « Ông tôi cho mời thầy lên nhà uống nước. » Tôi lấy làm lạ, liến chạy lại hỏi người đó tôi đi coi rằng: giờ này ông Đốc nghỉ trưa, sao lại hay tôi đến đây mà cho mời uống nước? người ấy trả lời rằng: « Tôi có bấm lại cho ông Đốc hay có thầy lên viếng ông và coi lò làm giấy nên người mới hay hỏi lại, chứ ông Đốc không nghỉ trưa sao? người ấy trả lời: « gần một tháng nay ông tôi không nghỉ trưa, bởi công việc làm lò gần rồi, gần ăn lạc-thành, nên người mặc thừ trưa mà lo lên. » Tôi nghe vừa rồi, liến theo tên Bồi đến nhà riêng mà ra mắt ông Đốc, đi vừa đến cửa, thấy ông Đốc đã đứng đợi hồi

nào, miệng chào tôi vui vẻ và mời tôi vào nhà; tôi liến theo ông vào nhà phân ngồi lán chủ, trà nước bĩ bần hàn-huyên mới rồi, sau ông lại hỏi tôi lên chuyên xe nào mà hãy giờ mới đến, tôi mới thuật lại việc trở xe cho ông nghe rồi ông lại nói với tôi rằng: « Có các ông ở Saigon lên coi lò giấy mới về tức thì đi đây. » chuyên vãng một hồi tôi mới hỏi qua công việc lò giấy. Ông đốc Nguyễn-minh-Quan mới tỏ các việc « Nam-kỳ chi-cuộc công-ti, ra sau đây, ngài than rằng tôi rằng: gần 2 năm trời, ngài bỏ nhà cửa không biết đến, cứ đeo đuổi theo lo cho công-ti mà thôi, ngài ra ngoài Bắc ở trốn non mây tháng trời mà máy và lo đống thùng đống máy về máy chuyên thu mới rồi, khi đem máy về đến Saigon rồi từ Saigon mà chuyên về Thủ-đức sự khó nhọc không biết là dường nào. Ông nói chuyện với tôi rồi, bèn đặc tôi xuống coi nhà lò công việc đường như một cái nhà máy lớn x.x.y. lửa trong Bình-lấy vậy. Người mới thuật các việc tiền phi mua máy và các

THUỐC ĐIỀU

HIỆU

CÀ-LÔP

(TRAI BẬT)

Mùi nó thơm

tho diện dàng

chẳng có thứ

nào bì kíp.

Có một mình hãng DENIS FRÈRES có trữ mà thôi

công việc làm, như sau đây: 1° mua các máy làm giấy 27.000 \$00 số tiền từ Hà-nội đem máy về Hải-phòng, Hải-phòng đem về Saigon, Saigon đem về Thủ-đức số tiền 13.000\$00 làm một cái tiền là hết 10.000 \$00, cái nhà để lò 3.200\$00 mượn thợ Tây ráp máy hết 5.500\$00. và các số-tiền tiêu công là khác, nay công cuộc gần hoàn-thành tính chung hết 105.000\$. Còn 15.000\$ thì hết số bạc với tôi rằng? ngày Chủ-nhật là ngày 13 Mars 1919 ấy là nhóm Công-ti được ăn ăn lễ đót lò, rồi chừng 15 hoặc 20 ngày sau sẽ ăn lạc thành nhà lò, rồi khởi công việc làm giấy luôn.

Tôi thiết nghĩ, cuộc lập lò giấy này là một cuộc công-nghệ rất to tác và rất hữu ích cho xứ Nam-kỳ ta là dường nào. Vì xứ Nam-kỳ ta càng mở mang chừng nào thì càng phải xây dựng nhiều chừng này, chẳng những là Báo-giới mà thôi, từ Chánh-phủ những trường học, thư-đàn, tuất đều dựng giấy cả, nếu xứ Nam-kỳ ta mà có một lò làm giấy to tác như vậy thì tiện lợi biết bao. Đã vậy mà trong lò giấy này nuôi được trọt tằm dân nghèo có công việc làm ăn, có tiền công mới tháng mà nuôi dưỡng vợ con cha mẹ. Lại thêm những kẻ nghèo-nhạt yếu đuối không phương thế làm ăn, đi lượm những đẽ rách, giấy vụn và tờm rạ đem bán cho Công-ti cũng kiếm được tiền mà chi đở.

Ấy đó, những người tri-thức phải liến muốn tìm khởi ra mà làm việc chi thì cũng đều lợi vật ích đàng, đáng khen đáng kính. Vậy thì chúng ta cũng nên hiệp nhau mà chút tung cho Nam-kỳ chi-cuộc công-ti càng ngày càng thành phát.

Trương-minh-Biến.
Cựu hương-chủ Gò-công.

Các chú, HẬY KHIÊM NHƯNG MỘT CHÚT.

Trong N.C.M.D. số 101 ngày 27. Fevrier 1919 nơi bài luận đề « ĐÀ BỊ EP. RỐI BỊ EP NỮA » bèn-báo luận về lời liên-liên tân-hóa của Đông-bang

ta: bèn-báo tỏ nói rằng người Annam trong mọi việc thầy đều chịu thua sút thiên-hạ cả.

Hoa-khẩu như-báo ra phân đôi, lời luận tuy trung lý, song dùng nhiều câu đố, là lẽ tại họ hết lòng mản cán, thông tâm cho nhà báo Langsa cũng bắt bẻ, phải cãi bặt bặt ra mà đành thua.

Trong báo « L'OPINION » ngày 24 Mars 1919 có viết một bài mà đáp với khách-trừ. Vậy bèn báo xin phiên dịch bài ấy sau đây cho khán-quan trường lăm.

N.C.M.D.

Báo «Opinion» luận như vậy:

AI cũng hay rằng khách-trừ đã được Chánh-phủ cho phép xuất bản tại Saigon một tờ báo bằng chữ Tàu. Cũng như các báo quốc-ngữ, tờ ấy trước khi xuất bản thì phải trình báo cho Chánh-phủ khảo duyệt. Ấy là sự Chánh-phủ để phòng ngừa cho quốc-ngữ của chúng ta thì Chánh-phủ ngăn cản không cho xuất bản được. Mọi đấng công dân báo Annam hãy trợn mắt mà nhìn nhà về sự kiện này chiếm các quyền lợi trong Nam-kỳ và hãy lo cách thế để họ dùng trả đũa lại.

Tờ báo khách-trừ bèn ra phần đôi trong số trước nhất hẳn đây.

Khách-trừ nói với Anam rằng: người khách-trừ mà chiếm được cái địa-vị xin đăng nơi thương trường ngày nay đó, là lẽ tại họ hết lòng mản cán, thông tâm cho nhà báo Langsa cũng bắt bẻ, phải cãi bặt bặt ra mà đành thua.

Trong báo « L'OPINION » ngày 24 Mars 1919 có viết một bài mà đáp với khách-trừ. Vậy bèn báo xin phiên dịch bài ấy sau đây cho khán-quan trường lăm.

N.C.M.D.

Khách-trừ lại nói rằng:

« Cái địa-vị xinh đẹp của ta trong xứ này chẳng phải tự nhiên mà chúng ta được; ấy là vì cái trình-độ của người Annam còn thấp thỏi như trình-độ của trẻ ấu xung; ấy là tại Annam không có trí mà luôn bán nên mới nhượng đường thương có cho ta đi. Sự ấy chúng cần phải luận dài, ai đem vào cũng thấy rõ như vậy. »

Lời nói tự phụ thái quá. ! Khách-trừ còn nói lời này lại càng thái quá hơn nữa: khách-trừ đem tư-đốn qua xứ này mà làm cho cuộc sống có được kinh dinh thịnh vượng. Ấy là đều khách-trừ làm lợi cho nhà nước và giúp ích cho nhân-dân. Vậy chớ nhò ai mà thành thị được nào nước đây đây cho người Annam có rộng phương-giải mà làm ăn đó ? »

CHI HỒNG-MAO HIỆU BROOK

Nếu các cô các bà muốn cho được thứ chỉ tốt mà may cho chắc cho bền, thì phải lựa thứ chỉ Hồng-mao hiệu BROOK này mà mua

Những chỉ ông nào mà không có cái đầu con dê như kiểu này đây thì đừng thêm mua, và phải coi chừng kẻ mà làm đồ giả.

Có một thứ chỉ hiệu BROOK này là chỉ tốt thượng hạng mà thôi, không có hiệu nào-sánh kịp.

(Có một mình hãng LOUIS OGILASTRO ET Cie có trữ mà thôi.

Lời ấy thật là lời tự phụ tự kiêu thái quá. Đã biết «HOA-KIẾU NHỰT-ĐẢO» viết cho khách-trú đọc, mà khách-trú thấy bài viết như thế thì cho là trùng lý. Song có lẽ chúng ta nên hỏi mấy chủ khách vậy chứ họ đem tư-bốn qua xứ này bao nhiêu; tư-bốn ta hỏi đây là tư-bốn gốc bên Tàu mà đem qua. Ta muốn tiếm đến gốc mấy nhà giàu chệt thứ coi. Nếu tiếm thì chắc thấy phân nhiều họ làm giàu là nhờ mấy Ngân-hàng của người Âu-châu giúp sức.

Như trong cuộc mua bán lúa gạo thì khách-trú còn nhờ mấy Ngân-hàng nhiều lắm. Có một vài Ngân-hàng muốn trả oan vì đần-chừ nài xin Chánh-phủ thêm số gạo xuất cảng, nên không chịu ta tiến cho khách-trú mua lúa. Trọn gần 20 ngày khách-trú không mua, làm cho giá lúa phải sút hơi.

Nếu ngày nay khách-trú có tiền bạc nhiều đó, ấy là nhờ có mấy Ngân-hàng của người Âu-châu đã giúp vốn cho họ họ sanh lợi. Tại họ chẳng hề đem tiền qua đây đồng nào. Nếu nói cho cùng lý thì là họ đến đây làm giàu rồi, hoặc lập thể khôn khéo mà khai khẩn tận rồi chớ bạc của chúng ta mà đem về Tàu thì có. Khách-trú mà nói rằng «nhờ có họ làm ích lợi cho nhà nước và cho dân-sự» thì là xắt xược quá lẽ.

Chúng ta tưởng nếu nhà nước không, lấy lòng khoan nhượng mà đãi họ, nếu không lo cho họ được yên ổn, nên để cho quan Annam đãi họ thế nào thì họ thì chắc mấy chủ khách không thể đoạt của Annam rồi ăn ở sang trọng sung sướng như bây giờ đó vậy. Vậy thì họ phải biết ơn nhà nước mới phải, chớ nhà nước man on họ chớ nào.

Còn họ giúp ích cho Annam thì là giúp theo loại kỳ sanh thêm ăn hề đeo vào đầu thì rút rủa cho họ mau hết thịt.

Khách-trú xắt xược vô cùng. Tuy nói nhờ nhà nước Đại-Pháp bảo hộ khai hóa nên người Annam mới được sung sướng và càng ngày càng thêm giàu có, song họ lại tiếp tuồn rằng: «Mà cũng nhờ có khách-trú giúp, nên người Annam mới làm bộ.»

Nếu vậy thì Đại-Pháp một mình không

đủ trí đủ lực mà làm cho tròn cái trách-nhiệm ấy sao?

Các chủ, hãy khiêm nhượng một chút. Rút trong báo L'Opinion dịch ra.

Đây là ý kiến của một bạn Đồng-nghiệp Langsa. Còn các bạn Đồng-nghiệp Annam, ý kiến thế nào chưa nghe cho rõ.

N. C. M. B.

Giá lúa giá bạc

Lúa mỗi tạ 68 kilos chớ tới nhà máy
lúa mỗi tạ \$315 tới \$35.25

Kho nhà nước	47.75
Hàng Đông-Dương	4.80
Hồngkong Shanghai	4.80
Chartered Bank	4.80
Banque Industrielle de Chine	4.80

Thương vụ luật lệ

(Tiếp theo)

ĐIỀU KHOẢN NÓI VỀ HÌNH PHẠT

Điều thứ mười một. — Nếu ai không tuân theo điều 3, 4 và 7 trong lời chỉ-dụ này, hoặc quên khai một khoản chi đó, hoặc khai gian dối thì người khai sốt hay là khai dối đó phải bị phạt tù từ sáu ngày tới 6 tháng và phạt tiền và từ 16 quan tới 100 quan tiền Langsa, hoặc bị phạt một hình trong 2 hình đó mà thôi.

Hàng-trường, hộ-trường và hương-chức nào nếu a ý người đi khai mà nhận thì tờ đối ấy thì cũng bị đồng tội.

Điều thứ mười hai. — Khi nào người hùng hiệp, buôn bán bộ xử đi mất mà không có làm khai theo điều thứ 7, thì mấy người hội-viên còn ở lại, trong kỳ tám ngày kể từ ngày tên ấy đi mất phải làm khai thế cho nó, bằng chẳng vậy, là thời phải bị phạt tù, từ 6 ngày tới 3 tháng và tiền và từ 16 quan cho tới 300 quan, hoặc bị phạt một hình trong hai hình ấy mà thôi.

Điều thứ mười ba. — Ai quên sốt chẳng làm y theo thế lệ nói trên đó, đến khi bị đào-sơn (Faillite) phải mắc tội đào-trưởng (banqueroute simple) là tội sơ-hình.

Điều thứ mười bốn. — Người nào mà phạm các điều lệ trong chỉ-dụ này, thì phải bị giải đến tòa sơ hình buộc tội.

Điều thứ mười lăm. — Quan Thương-bộ kiêm Công-bộ và Thuộc-địa-bộ-Thương-thor và quan Chương-án hình-bộ-Thương-thor, mỗi ngài tùy quyền hành mình mà thì hành chỉ-dụ này.

Từ chỉ-dụ đó quan Tổng-thống Đông-dương có ban hành trong Nam-kỳ ngày 29 Jun 1892, ban hành ngoài Bắc-kỳ ngày 7 Avril 1901, lại có bổ-cáo trong Đông-dương Công-báo số 57 ngày 18 juillet 1892.

Từ đó đến nay, Quốc-dân ta mới có, lệ-luật riêng, về phần công cơ. Tuy nói lệ-luật riêng, chớ xem kỹ tờ chỉ-dụ ngày 27 Février 1892, thì thấy rõ lệ-luật thương-vụ Đại-pháp buộc quốc-dân ta phục tùng. Song cũng có gia giảm một ít cho hợp cái trình-độ của quốc-dân ta về phần công cơ.

Trong điều thứ nhứt có bố bót: 1o thiên thứ tư nói về sự phân biệt sự sản người công, sự sản người tự; 2o thiên thứ năm nói về thì-trường (bourse de commerce) kiến khách (Agents de change) nghiệp lại trong máy thiên đã ban hành đó, cũng còn có bố bót nhiều chương nhiều điều khác nữa; ấy cũng bởi phần công-cơ của quốc-dân ta chưa được tấn-phát, hoặc phong tục ta khác, nên Chánh-phủ mới chừa máy khoản ấy ra.

Mà từ năm 1892 đến nay, tự phong tục ta ít dôi dôi, chớ phần công-thương của quốc-dân ta càng ngày càng hưng vượng. Bởi vậy cho nên, có nhiều điều lệ, tuy không có ban hành trong chỉ-dụ ngày 27 Février 1892, mà ngày nay lại thấy họ Thương-vụ chiếu lấy mà thì hành, song không ai kêu nài về sự sai phạm ấy, là vì điều lệ bố bót luật trước, mà lúc này nó lại hợp với sự tiến-bộ của quốc-dân ta.

(Sau sẽ tiếp theo)

NGUYỄN-VĂN-CO

Nam-kỳ Báo-chương-hội

Nhơn mấy tuần nay M. M. Mru và Chim thường hay làm bài đăng báo mà châm khuy (qui) Ông Nguyễn-văn-Cửa, Phó-hội-trưởng hội Báo-chương về cuộc hát giúp quốc-trái kỳ thứ tư của hội Báo-chương; Nên ông Nguyễn-văn-Cửa nài hội phải nhóm mà tính toán sổ sách cho phân minh, kéo để Ngòi lo việc, mà phải chịu riêng những lợi dị nghi (4).
Cho nên hôm thứ sáu tuần rồi (hôm ngày 28 Mars 1919) này tôi 5 giờ rưỡi chiều Hội Báo-chương có nhóm tại Hội-quán.

Các ông có mặt là:

- Ông L. Héloruy, Chánh Hội-trưởng,
- Ông Nguyễn-văn-Cửa, Phó Hội-trưởng,
- Ông Isidore, Thủ-bổn,
- Ông De Lachevrotière, Tư-hàng,
- Bà Rose, Quaintenne
- Ông Nguyễn-chánh-Sát
- Nguyễn-kim-Đình
- Trần-văn-Chim

Văn mới là:

Ông F. Canavaggio, Phó-hội-trưởng, vì đau nên xin vắng.

Khi các vị hội-viên nhóm đó rồi, thì ông Hội-trưởng liền hỏi ông Nguyễn-văn-Cửa nài hội nhóm đây có việc chi cần kíp chẳng? Ông Nguyễn-văn-Cửa bèn từ hết đầu đuôi về việc hát từ Báo quốc-ám là L. T. V. và T. B. châm khuy nhiều điều khác nữa; ấy cũng bởi phần công-cơ của quốc-dân ta chưa được tấn-phát, hoặc phong tục ta khác, nên Chánh-phủ mới chừa máy khoản ấy ra. Mà từ năm 1892 đến nay, tự phong tục ta ít dôi dôi, chớ phần công-thương của quốc-dân ta càng ngày càng hưng vượng. Bởi vậy cho nên, có nhiều điều lệ, tuy không có ban hành trong chỉ-dụ ngày 27 Février 1892, mà ngày nay lại thấy họ Thương-vụ chiếu lấy mà thì hành, song không ai kêu nài về sự sai phạm ấy, là vì điều lệ bố bót luật trước, mà lúc này nó lại hợp với sự tiến-bộ của quốc-dân ta.

(1) Tự ngày cuộc hát giúp quốc-trái, viên mông rồi đến nay mà chưa tính toán sổ sách được đó là vì Ông Chánh Hội-trưởng qui thế làm ăn, còn đang nằm nhà thương, lại thêm ông viên cũng mất việc nhà, phần thì các vị hội-viên mới mông cuộc nài rồi thì phần đóng mát về lo việc ruộng. (Nhằm nửa lúa chín phải gặt hái cho xong). Lại nghĩ vì việc ấy là việc của hội chứ không phải việc riêng của ai, mà chẳng cần cấp chỉ với là tính, để vậy mà sổ sách để nằm nhà chớ lý lượng, giao hết tai họ quản, đó là phần mình, chứ cho các hội-viên rành rang sổ nh, nên mới đả trị cho đến ngày nay là vậy đó.

Lúc ấy ông Trần-văn-Chim cũng có vạch ra những điều của ông bất bình, thì ông Nguyễn-kim-Đình và ông Nguyễn-chánh-Sát cũng đưa ra biện giải phân minh nơi đưa hỏi. Ông Nguyễn-văn-Cửa liền xin hội phải cử ra một hội Phái-viên để xem xét và tính toán sổ sách cho rành; bản hội đều y lời, liền phái ông De Lachevrotière ông Trần-văn-Chim, ông Nguyễn-kim-Đình và ông Nguyễn-chánh-Sát, 4 ông hiệp nhau, 4 giờ chiều bữa sau là ngày thứ bảy kể đó tựu đến Hội-quán mà xem xét sổ sách.

Lúc ấy ông Nguyễn-văn-Cửa có cho trong Hội hay rằng T. B. có ban hành một cái thơ ròi nài xin médaille de la Reconnaissance française cho mấy vị có hát giúp cuộc Quốc-trái; ông Nguyễn-văn-Cửa lại nói rằng: mấy vị ấy cũng có công, nên hội xin thưởng mấy vị ấy thì phải là hơn.

Ông Hội-trưởng nói đây là thơ ròi, chẳng cần chi xét tới, và trong luật buộc phải có công 1 năm mới xin mé daille lấy được.

Bãi Hội hội 6 giờ rưỡi.
Sang ra ngoài là ngày thứ hai 30 Mars 1919; ông De Lachevrotière có tiếp được một bức thơ của M. Lê-hoàng-Mru gọi tên xin Hội cho mình dự vào hội phái-viên xem xét sổ sách ấy. Ông De Lachevrotière liền cho Hội hay, và hỏi coi Hội định là náo? Bản Hội mới nghĩ rằng M. Lê-hoàng-Mru là chủ việc châm khuy, nếu không cho dự vào, đầu cho Hội tính toán phân minh thì M. Mru cũng không an đã, nên Hội cho liền, và có hỏi âm cho M. Mru hay.

Chiều ngày ấy ai nấy đều tựu đủ mặt, duy còn thiếu M. Mru sao không thấy đến. M. Chim có ngồi xe kéo đi tìm mà cũng không gặp, nên Hội đình lại, qua ngày thứ hai, 31 Mars, 4 giờ rưỡi chiều các ông: De Lachevrotière, Đình, Sát, Mru và Chim đều tựu đến đủ mặt.

Ông De Lachevrotière làm đầu ngồi đưa, 4 ông kia ngồi hai bên, liền kêu người planton mở tủ bưng ra một bộ gói rất kì càng, có gần keo niêm phong. 5 vị hội-viên liền khai ra. Song cuộc đi hát cả tháng cho nên những

toang ra đầy tờ, ước hơn 1 trăm bảy mươi mấy miếng. Ông De Lachevrotière liền chia cho ông Đình đêm và ông Chim mỗi số tờ miếng, mỗi cuốn sổ cũng chia hết tờ trường. Rồi đó ông De Lachevrotière mới nói rằng: «Giấy tờ tòa này rất nhiều, không lẽ trong một hết được, vậy trong hội phái-viên chúng ta đây, phải có một ông lành lý mà sắp lại cho có thứ tự đã, rồi tính mới được, vậy mà ông Đình chịu lãnh hay không?»

M. Đình. — Không, tôi không có ngày giờ nhiều.

M. De Lachevrotière. — Ông Sát chịu lãnh hay không?

M. Sát. — Không, tôi không lẽ lãnh được, và lại lúc này tôi nhiều việc lắm.

M. De Lachevrotière. — Vậy thì ông Chim hay là ông Mru, ông nào muốn lãnh?

M. Mru. — Tôi xin lãnh cho.

M. De Lachevrotière. — Sao, các ông có bằng lòng để cho ông Mru lãnh hay không?

M. Sát. — Ông Mru muốn lãnh thì lãnh lấy, không ngại chi, song tôi muốn cho mỗi một miếng giấy chi, hết câu lớn nhỏ đều phải có đồng công đầu của Hội vào đó rồi sẽ giao cho ông Mru thì mới nhằm công-ly và khỏi sanh điều bất tiện về sau.

M. Chim. — Chẳng cần chi phòng ngại, vì mỗi miếng giấy đều có biên số thứ tự rồi hết, không lẽ ông Mru dám làm điều chi sai quấy mà lo.

M. Mru. — Nay ông Sát, tôi làm việc này đây không phải vì phải lợi riêng chi của tôi đâu mà ông phòng ngại.

M. Sát. — Vậy chớ tôi đây lại có chút chi riêng, ấy là phần công của Hội, nên tôi muốn cho đầu đó phải phân minh chớ.

M. De Lachevrotière. — Lời M. Sát nói đó cũng phải, vậy thì phải đồng công đầu mỗi tờ rồi sẽ giao cho M. Mru.

Song lúc ấy ông Thủ-bổn của hội mới đi khời, nên không có con đầu. Ông De Lachevrotière liền mời M. Đình ký tên vào mỗi tờ rồi mới giao cho M. Lê-hoàng-Mru lãnh về mà sắp đặt cho có thứ tự, rồi sau sẽ nhóm lại một ngày mà tính toán

Khán-quan có hiểu vì ý sao mà hai ông Đình và Sát không lãnh, lại giao cho ông Mưu lãnh lấy hay chăng? Là vì M. Mưu là người chủ việc chằm khuy, còn hai ông Sát và Đình tuy không dự biết lời việc tiền bạc mà đầu chớ hai ông đều có theo cuộc hát ấy tự thì chỉ chung, nếu hai ông mà lãnh lấy thì chỉ cho khỏi mang lời đi nghỉ, chỉ bằng để cho M. Mưu lãnh lấy cho oam. Vàng thiết há sự chi nữa đó.

Vậy đề ngày nào M. Mưu sắp đặt những giấy tờ ấy xong rồi và hội tinh toán số sách xong rồi, bốn-báo sẽ đi hành cho khán-quan lãnh được.

N. C. M. Đ.

Pháp Việt tương thân

Quan Thuộc-địa-hộ Thượng-thor có gửi cho quan Toàn-quyền một tin giấy thế như vậy:

« Quan Thừa-tướng cậy lời tôi cho Ngài biết rằng người rất cảm ơn những người Langsa và Annam trong xứ Đông-dương đã tỏ dấu yêu mến người. Người rất mừng lòng và nhớ ghi nghĩa ấy đời đời.

Ký tên: Henry Simon.

Quan Toàn-quyền cáo báo tin giấy thế này cho các phòng Thương-cổ, nông-nghiệp, các thành phố, các hội và các người đã cậy ngài chuyển đạt lòng yêu mến với quan Thừa-tướng đó đặng hay.

Sở hiệu xe hơi

Ngày 2 mars 1919 quan Toàn-quyền có ký tên lời nghị về sở hiệu xe hơi như vậy:

Điều thứ 1°. — Điều thứ 9 trong lời nghị ngày 29 Septembre 1913 phải thêm như vậy:

Trước số hiệu phải về thêm một chữ trong mấy chữ sau đây đặng cho dễ biết xe hơi của mình đứng bộ tại xứ nào:

- T.....Bắc-kỳ.
- A.....Trung-kỳ.
- C.....Nam-kỳ.
- P.P.....Cao-man.
- L.....Lèo.

Điều thứ 2. — Kỳ trong ba tháng kể từ ngày ấn-hành lời nghị này thì máy chủ xe hơi đã đứng bộ rồi phải tuân y theo lời buộc trên đây.

Điều thứ 3. — Những người chấp chánh trong mỗi xứ, các thị trấn sự, phải lãnh thi hành lời nghị này.

THE GIỚI TÂN VĂN

(A travers le monde)

DIỄN TIN HAVAS HỒNG-MAO

Mướn máy bay đi chơi. — Ông Richard Woodman Buabidge có mướn một cái máy bay đặng đi du lịch từ Londre (kinh-đô Hồng-mao) qua Buenos-Ayres (kinh-đô nước Argentine thuộc Nam-mỹ-châu). Qua thung Aot người số đi và có đặc vụ theo. Có chừng 15 người khác cũng mướn máy bay đi một lượt nữa, và trong số

đi đó có nhiều người dân-bà. Chác máy bay này ghê. Tây-bang-Nha (Espagne) và Brésil rồi mới xuống Buenos-Ayres.

HUÊ-KY

Xứ Cuba mua bột. — Chánh-phủ Cuba gọi thơ cho Huê-kỳ mà mua bột rất nhiều. Mướn muốn thùng bột còn chờ tàu về mới.

Trong tuần mới qua rồi đây, chẳng có đâu chỉ lạ cho làm — Vụ Vạn-quốc-hội này tình đã xong. Quan Tề-tướng Clémenceau đã hiệp ý với Đờ-giám-quốc Wilson về vụ này rồi. Vạn-quốc-hội với tờ hòa-trước đều đem hết cả hai chung vào một chương-trình và lập một lượt.

Liên-hiệp thân hết tàu buôn của A-lo-Mãn và chia cho Đại-pháp, điều-dụng 600 ngàn tấn tàu chở hàng và lối 100 ngàn tấn tàu đưa bộ hành. Còn số tàu chỉ lớn thì chia đống cho Huê-kỳ nữa và Hồng-mao nữa. Còn tàu buôn nhỏ đi sông rạch thì phân hai cho Đại-pháp và Hồng-mao.

Chiến cuộc thương-nghi, cầm A-lo-Mãn chẳng đặng để dụng khi giải quá số qua hàng: Súng đồng, miếng chẳng lớn hơn 150 ly. Những khi ghi đư trội số đình thì phá hủy bỏ hết. Bịch thủy để lại cho A-lo-Mãn có 15 ngàn mà thôi, còn chiến thuyền lớn nhỏ hết thủy chừng 50 chiếc.

AVIS D'APPEL D'OFFRES

Des offres sous pli cacheté seront reçues au bureau de l'ingénieur en Chef de la Circonscription Sud des Chemins de fer jusqu'au 8 Avril 1919. A neuf heures 30 minutes, pour la fourniture de: 3.000 TRAVERSES EN BOIS

Nécessaires à l'entretien de la ligne Saigon-Khanhoa et livrables dans une des gares ou garage compris entre les P. K. 109 et 121.

Les essences et la qualité des bois, les dimensions des traverses ainsi que le mode et détail de livraisons sont fixés au cahier des charges du 4 Décembre 1918, approuvé le 21 Décembre 1918, qui sera communiqué aux intéressés dans les bureaux de l'ingénieur du Service de la Voie et des Bâti-mens tous les jours, excepté les dimanches et jours fériés, de 8 heures à 11 heures et de 14 heures 30 à 17 heures 30.

Les concurrents indiqueront dans leur soumission le prix unitaire de la traverse en piastres et cents, sans fraction de cent.

Un marché de gré à gré sera passé avec le soumissionnaire dont l'offre aura été acceptée et un cautionnement de sept cents francs (700^{fr.}00) sera exigé de lui.

Hì tín

Mới nghe tin rằng có chỉ-dụ bên Bộ gọi qua cho ông Huỳnh-dinh-Từ là Đốc-học trường học về tại Gia-định được vào bộ theo dân Langsa.

Vậy hôn-quan cũng kính mừng cho Ngài rầy đã xứng danh xứng phận.

N. C. M. Đ.

Tiệm Hiệp-Thành

TẠI MYTHO

Kính cũng chư-quân-tử trong tỉnh Mytho và các tỉnh lân cận được hay, nay tôi mới lập ra một tiệm, lấy hiệu là « Hiệp-Thành » tại chợ Mytho, để làm Đại-lý cho hiệu Liên-Thành Chợ-lớn mà bán các thứ nước mắm Phan-chiết thiệt ngon, và tiệm tôi cũng Đại-lý cho hai tiệm nước Lãi-thiếu của ông Nguyễn-lơng-Thao và ông Nguyễn-hiệp-Hòa mà bán đủ thứ gạo, thóc, gạo, bắp, cây dăm mực như: gỗ, tre, và các loại, v.v. Nắm năm đã ngon, mà giá bán cũng bằng Lục-châu đến nghe tiếng là bèo. Cầu xin chư ông lấy lòng rủ cấp, đùm giúp hạn đặng hàng, thì tôi thêm cảm-chung cũng.

Mytho Hiệp-Thành
Chủ-nhơn: T. V. N. QUYỀN, Cẩn-khẩu.

HÀNG Coopérative Cochinchinoise N° 125 Boulevard Charnier SAIGON

Hội hùn không định chắc bạc vốn bán đồ vật thục.

Hện nay đã được 740 người hùn.

Bán đồ hộp, rượu chác

rượu mạnh v. v.

Gõ: 41 Lục-thỉnh

AI viết thơ xin chương-trình đều chỉ về việc xin hùn vào bằng văn thì sẽ gửi cho lập tức.

Cám ơn, mà cũng thờ than

Đồ cũng sáu tỉnh thân-quan thương-giùm.

Hôn-quan sát thân cảm thành tình thương-giùm vị khán-quan kể tên sau này có lòng hào-hiệp sốt sắn, mua Báo chưa kịp xong năm mà đã vội vàng mua mandat gửi trước đống tiền năm mới (1919) này. Chớ chỉ mà số một ngàn bốn trăm mỹ chực vị khán-quan của Tờ-báo đây, thấy đều có lòng thương-tướng và lo lắng mà cứu y giùm giúp cho Báo-giới như các ngài vậy thì Tờ-báo có lo chi là không được về vang thêm nữa. Ngặt vì còn hơn 4 trăm vị đến nay mà tiền mua Báo trong năm 1918 hũy còn chưa trả.

Các ngài

Đã biết rằng mỗi vị vốn có \$500, mà cộng hết 4 trăm vị có phải là 2 ngàn đồng hay không. Như thế thì chẳng những là hại cho Báo-giới mà thôi, lại còn hại lấy cho dân-tộc ta là đường nào! Vì lấy theo cảnh tượng văn-minh thời đại này nước nào cũng vậy, hề trong nước mà Báo-giới thành hành thì dân-tộc mới tin báo này mau; nếu các ngài chẳng có nhiệt-tâm, chẳng biết tương thân tương ái mà đờ cho Báo-giới lu, thì dân-tộc ta biết đời nào mà mở mang cho chúng được, xin các ngài để ý nhớ giùm.

Bản đăng qui-danh của các ông các bà có lòng hào hiệp sốt sắn đã đặng bạc nước rồi.

QUY ĐƠN	CHỖ Ở	SỐ BẠC ĐỒNG TỬ	NGÀY MUA	NGÀY MÌNH
Ông Phạm-Chánh-l.	Chủ-quân Cầu-kê	5000	1 ^o Mars 1919	1 ^o Mars 1920
Đã Ng.-ân-A. út V.	Mỹ-hoa Bêtrô	5.00	1 ^o Février 1919	1 ^o Février 1920
Đã Lăng-An-thôi...	Tổng Minh-huê Bêtrô	5.00	1 ^o id 1919	1 ^o id 1920
Đã Trần-vân-Ngũ...	Bãi Hoàng-cổ Tân-hoà id	5.00	8 Février 1919	8 Février 1920
Đã Luông.....	Fairepreneur Poompheh	3.00	1 ^o Janvier 1919	1 ^o Juillet 1919
Đã Nguyễn-L.....	Hương-chủ Gò-công	5.00	15 Mars 1919	15 Mars 1920
Đã Hương-tuân-Th.	Long-phủ Tân-châu	5.00	1 ^o Février 1919	1 ^o Février 1920
Đã Ng.-hâm-N.....	Cai-Tổng Tânchau	5.00	10 Août 1918	10 Août 1919
Đã Hoàn-cao-Tr.....	Hội-đồng Long-xuyến	5.00	1 ^o Mai 1918	1 ^o Mai 1919
Đã Lâm-Phát.....	Commerçant Baclieu	5.00	1 ^o Mars 1919	1 ^o Mars 1920
Đã Lâm-ân-T.....	Instituteur Châu-độc	5.00	16 Février 1919	15 Février 1919
Đã P. Trần-khắc-Nh	Colon Baclieu	5.00	1 ^o id 1919	1 ^o id 1920
Đã Lâm-phát-L. út P.	Commerçant Rachgia	5.00	15 Novembre 1917	15 Novembre 1918
Đã Hương-Sư-L.....	Thái-bình Tây-ninh	5.00	15 Février 1919	15 Février 1920
Đã Đình-vân-H.....	Deslinateur postal Bỉnh	5.00	1 ^o Avril 1919	1 ^o Avril 1920
Đã Thuận.....	Cap-siôt-Jacques	5.00	1 ^o Février 1918	1 ^o Février 1919
Đã Phan-vân-Th.....	Phó-Tổng An-mỹ Sadee	5.00	10 Octobre 1918	10 Octobre 1919
Đã Thái-C.....	Commerçant Rachgia	5.00	1 ^o id 1918	1 ^o id 1919
Đã Ng-thành-Th.....	Secrétaire Dragages Mỹ-tho	3.00	1 ^o Mars 1919	1 ^o Septembre 1919
Đã Ng-vân-K.....	Hành-thống Trâu	5.00	1 ^o Mars 1919	1 ^o Mars 1920
Đã Trần-quan-H.....	Vinh-châu Baclieu	5.00	1 ^o Janvier 1919	1 ^o Janvier 1920
Đã Ng-vân-Ng.....	Trưởng-định Trà-vinh	5.00	7 Août 1918	7 Août 1919

Avis d'adjudication

PROVINCE DE BENTRE

Le Samedi 19 Avril 1919 à neuf heures du matin, il sera procédé dans les Bureaux de l'Inspection de Bentré et par les soins de qui de droit à l'adjudication, sur soumissions cachetées, de la fourniture de 400 m. cubes de cailloutis de gruit (en 4 lots) et de 3.250 m.3 de pierres de lar-tite (en 7 lots) pour empiérement des routes communales de la Province de Bentré.

L'importance de la fourniture est évaluée approximativement à la somme de DOUZE MILLE PIASTRES (12.000\$)

Minh tạ lương y

Tây Ninh, le 13 Février 1919

A Monsieur Nhị-thiên-Dương,

Đầu năm chúc mừng cho ông chủ tiệm cho đáng khương ninh trưởng thọ, mấy thứ thuốc ông gởi cho tôi kỳ trước rất nên thần hiệu, uống vào chẳng bao lâu đã thấy căn bệnh tiêu trừ. tôi rất cảm tạ ơn ông vô cùng.

Xin ông làm ơn gởi contre remboursement mấy món thuốc kê ra sau đây:

- 10 gói bạch cam-tích. 0\$30
1 ve thanh-tạng-huộc. 0 40
1 thố hạt - độc-dược-cao. 0 30
10 chai tễ-sanh-thủy. 0 90
4 hộp kim-phụng-hương. 1 00
Tiền gởi. 0 24
Tổng. 3\$74

Xin ông gởi cho tôi 4 cuốn được tánh phụ: pháp đả xin 2 kỳ rồi mà ông chưa gởi.

Nay kính

M. Nguyễn-thiên-Gia. Secrétaire à l'Inspection de Tây Ninh

Thời hài

Hai người nhà quê ở Giá-rai nói chuyện.

- Hôm rày đi đâu vắng lâu dữ vậy anh?
- Đi coi họ xét đất chơi vậy, chứ có đi đâu.

- Hừ! thong thả dữ chưa!! phân xết đất thì phân của quan làng người ta xem xét, chứ phân anh là dân, việc nhà không lo, đi coi xết đất mà chơi; nói nghe thong thả quá.

- Thiệt anh quê quá, đâu tới nói nghe chơi cho rọt vậy, chứ đi thò khiên đồ gấn le hời, hơn cả tháng ngoài mới về đây, thong thả gì mà anh nói thong thả.

- A! nói cho huyt vậy mới biểu chơi, mà xết đất gì lâu hun vậy?

- Trời ơi! anh này lỗ thiệt mà, vậy chứ anh không biết đất nội làng Phong-Thạnh minh đây, diện tích là bao nhiêu sao?

- Ai làm kinh-lý hay sao mà biết được, anh khéo nói là không! còn anh?

- Ối, tôi thạo lắm anh à! Vì lúc trước tôi hay theo làm cu-li khiến đồ cho quan kinh-lý đo đất, nên tôi biết hết. Nội làng Phong-Thạnh minh đây cả thảy có hơn 48 ngàn mẫu, lần đo anh à. Nếu quan kinh-lý ngoại-ngạch đo rồi mà tính tiền công mỗi mẫu chừng 1 đồng bạc thì năm ngũ cũng có 48 ngàn đồng, lấy căn-xé mà đứng mới hết bạc da anh à.

- Chà! nhiều quá há!! hèn gì mà nay quan đi xết lại, lâu quá cũng phải?

- Chớ sao! hơn cả tháng mà chưa hay về rồi.

- Nếu đất nhiều quá vậy thì ông nào làm đầu trong vụ xết đất này trong lúc đi xết đó có khi ông cũng phải đem căn-xé theo nữa chứ phải chơi gì?

- Anh này thiệt nói lạ quá, đi xết đất mà đem căn-xé theo làm gì?

- Ấy! thiệt anh này nóng nảy quá, để thủng thủng người ta nói cho mà nghe mà! Nếu đất tới 48 ngàn mẫu, phải đi xết cả tháng, thì phải đem căn-xé theo mà đứng mới hết đồ ăn chớ; chứ ai nói đứng tiền đứng bạc gì mà anh rầy làm vậy.

-Ờ, ờ, ờ, Tôi hiểu ý anh rồi, thôi, để bữa khác sẽ nói chuyện, bữa nay xin cho tôi kiểu mà về kẻo tối.

Trần-Rãn-Mắt.

Hoà-phong-hiệu Cholôn LAO-NGOC CAO BẠCH

Kính cùng liệt vị được rõ: Tiệm Hoà-Phong hiệu ở tại Chợ lớn đường Gia-long nhà số 54, nay ông chủ tiệm là Lao-Vi bất tuê số 59.470, đi giao trọn quyền buôn bán trong tiệm chỗ M. Lao-Ngọc bất tuê số 147104 quản lý.

Nên những giấy hiệp-đồng cùng giấy tờ toa vé chi của M. Lao-Vi thân thủ phát cấp cho mình ngày trước đó, thì bang trong một tháng trở lại phải đem đến Chợ lớn Hoà-Phong-hiệu mà trình cho M. Lao-Ngọc ký tên thiệt nhận mà làm bằng-ờ.

Nếu quá kỳ một tháng mà chẳng đem đến, thì ngày sau những giấy tờ ấy đều hoá ra vô dụng, chớ bốn hiệu không nhìn biết tới. Lời cáo bạch rõ ràng, cho khỏi đểu hậu luận.

Cholôn, le 29 Mars 1919

54, Rue de Gialong Hoà-Phong-hiệu, Lao-Ngọc căn bạch

Hoà-phong-hiệu cáo bạch

Kính cùng liệt vị được rõ: Nguyễn ngày trước ông chủ tiệm Hoà-Phong-hiệu tên là Lao-Vi bất tuê số 59.470 ở tại Chợ lớn đường Gialong nhà số 54, đã có bán ra các thứ rượu chác thường bị nhà nước trách phạt; như nay mà các tiệm buôn ở trong lục tỉnh nếu còn trữ các hiệu rượu chác ấy thì cứ do theo toa mua khi trước mà gởi hết trở lại cho tiệm Hoà-Phong-hiệu tại Cholôn xem xét lại rõ ràng, rồi cứ y theo giá cũ mà thôi hạn kỳ cho.

Hạng kỳ trong một tháng trở lại, nếu để quá kỳ mà không giao lại, thối lui nhà nước bắt buộc phải chỉ thì chịu lấy, chớ bốn hiệu không nhìn biết tới. Ấy là

lời rao báo rõ ràng, cho khỏi trách bốn hiệu sao không nói trước.

Cholôn, le 29 Mars 1919

54, Rue de Gialong Hoà-Phong-hiệu căn bạch

Một đám táng rất trọng-thể TẠI TỈNH TRAVINH

Ngày 10 Mars 1919, trong tỉnh Travinh có đám táng của ông Lâm-quang-Vân, cựu hương-chủ và điền-chủ ở làng Huyện-thạnh. Có nhiều viên-quan, hương-chức, các ông, các làng, các ti, các sự nhà nước đi đưa chạp đàng.

Ông huyện Tổng, ông huyện Kinh, hai ông cai tổng Ngô-trung-Tinh và Ngô-khắc-Kiểm cầm giấy phát xem thấy có quan chánh-bổ, chủ tỉnh Travinh là ông Gaxano; ông Diệp-vân-Cương ông cai-đồng Bền, Phi, Tiếp; ông cai tổng Hoàn ở Cầu-Tàu, ông Hội-đồng địa-hạt Lúa ở Vĩnhlong; ông Hội-đồng địa-hạt Chung, Miêng, Bắc; ông giáo-sư Chương; các ông thông-phán; thông-ngôn Nhiêu, Long, Bửu, Triết; ông cựu thông-phán Chử; ông xã Lâm-Nhu, ông huyện-phương (trước giữ khước-lâu); ông Tạ-trung-Nghĩa, ông Huyện-đình-Điện, ông cựu hội-đồng địa-hạt Nguyễn-thành-Phương, ông Nguyễn-Kiểm-vân v.v.

Còn nhiều viên chức và các ông danh giá kê tên không hết, xin các ông ấy tha lỗi.

Khi đi linh-cửu đến huyết rồi, thì ông Diệp-vân-Cương thay mặc cho huynh-đệ họ Lâm-quan lấy lời khiêm-hương mà cảm tạ quan chủ-tỉnh Gaxano có lòng thương tiếc người hiền ngộ mà đưa đám táng này cho đến chôn.

Kể đó, ông Hộ-dự-Kiểm bước lại gần linh-cửu mà đọc một bài ai-vân như sau này:

Các ông, các bà,

« Là thì tôi phải nhường lời cho các ông vị tôn hơn tôi, nhưng mà tôi vưng theo cái tình giao-hào thân-thiết với

họ Lâm-quan đã gần hai mươi năm tròn, cho nên tôi phải ép lòng khiêm-hương mà xin các ông các bà... « lời cho phép tôi nói một đôi lời... « mà lòng biệt hạn-hiền gọi là nhớ nghĩa có giá.

« Người mà ngày nay chúng ta gọi là chow xết tại nơi đây là một người hiền... « một người tử mà là chỉ trên này... « chẳng phải là thọ bình chỉ ghé-gỡ làm cho hư hại cái thân-thể phát-phu của cha mẹ sanh thành; bình sanh người « hay dụng tri, cũng bởi dụng trí nhiều « cho nên tình thân-hào tột mà bố minh.

« Người nằm đó qui danh là Lâm-quan-Vân, hương-thủ dụng bốn mươi làm tubi, con một nhà đại-danh-gia trong tỉnh Trà-vinh. Cả xứ Nam-kỳ còn nhắc nhớ cái con danh của ông chánh-tổng Lâm-quan-Phước (biệt danh là Tổng « Minh) là tiên-nghiêm của người.

« Người đã sáng-tánh thông-minh trời « phá, lại thêm nên phước-hậu và nghiêm « giáo của tiên-nhơn, học ít biết nhiều, « đứng bực như nhà trên đời. Vừa lúc « người qua, thì người thừa phụ âm mà « đi, thủ thành cho đến ngày nay. Tuy « ông giàu sang mà người chẳng từ « cho sự khó-nhọc, vui lòng giảm-giúp « cho người hương-thôn mà lãnh tới chức « hương-chủ.

« Lúc tuổi còn trẻ, người đã tham « nhiệm cái văn-minh kiêm thời, hàng « ngày lo tính việc giáo-hóa cho trẻ em « trong dân xã.

« Trên hai chục năm nay là lúc dân- « tri con bo-bo nơi thì cựu, là lúc sự « học-vấn còn lơ-mờ, xướng-lập một học « đàn rước danh-sư, chịu lương-hương mà « học-phí đặng mà dạy các con trẻ « trong xứ học chữ quốc-ngữ và chữ « Langsa theo lối kim-thời người đã vui « lòng đẹp mặt mà thấy nhiều thơ sanh « nhờ học phá ngu tại học-đàng của « người mà vào khoa đại-học, kể đã tới « nghiệp bởi hương người còn dang học « bên Mậu-quốc.

« Nếu cái gương của người làm đây « mà có kẻ giàu-gang trong các tỉnh làm « theo, thì nào lo chỉ dân Annam không « tàn-bóa.

« Người có sáng lòng tự-nhiên lo cho « các trẻ em trong dân xã, chẳng chịu « danh mà không cầu lợi, nhưng mà hội « giáo-hóa Langsa (kêu là Alliance fran « caise) có thường người một cái mẽ « dạy học và Nhà-nước Langsa có thường « người một cái hàng làm bừa-bộ.

« Mỗi khi có nghĩa-quyên mà giúp « việc ích lợi chung cho thiên-hạ, thì « người hết lòng sớt-sàng, chẳng tiếc của « chẳng tiết công của mình.

« Cái lòng khoan-nhơn đại-dộ của « người nói sao cho xiết, tôi xin nhắc « lại một sự này thì đủ rõ cái tâm-thuật « của người. Thiên-hạ cũng thường « thấy hề nhà có ruộng đất nhiều, thì « có cho vay cho mượn, thì có sự kiện « thưa đến quan, nhưng mà từ hai « chục năm nay trong tỉnh này chẳng « hề có ai mà nghe ông Lâm-quan-Vân « thưa kiện người nào thiếu nợ của « mình.

« Còn trong việc gia-đình thì người « đã giữ trọn đạo làm con thì hiếu « hạnh, làm chồng thì hiền, làm cha « thì lành.

« Người xử sự với đời thì lấy chữ « chơn-thiệt, tiết nghĩa. Chẳng phải thấy « kẻ giàu sang mà thì trọng lễ, cũng « chẳng phải thấy kẻ nghèo hèn mà bạc « đãi.

« Hề người nào mà cho vào hàng bần « hạ, thì người hết lòng thương giúp, « người đành một lòng thành-tín, đều « nứa lời nói cũng chẳng quên.

« Trong bọn chúng ta đi tổng-biệt-đây, « cũng có nhiều người đã thọ hậu-ân « của người mà ngày nay đang công danh « và học-phí đặng mà dạy các con trẻ « là bởi những người ấy là người biết « ơn mà làm lòng thương xót hơn là « tha-thối.

« Anh Lâm-quan-Vân ôi!

« Hình dung đoan-chánh, tướng-mạo « đường đường, mày mặc phượng-phi, « thiệt là một vẻ nam-nhơn tuấn-tử, lại « thêm lòng-gia như ngọc trau vàng đục; « thương ôi, bao nhiêu quý báu kỳ mà

« đem chôn vùi xuống đất; Trời ôi, biết
« bao nhiêu là tức-tối, ai gan gia nà mà
« chẳng tiết, mà chẳng đau!

« Anh Lâm-quan-Vạn ôi! Nhớ khi
« anh còn ở đường bịnh tại Saigon,
« tôi khuyên giữ xin anh đừng nghỉ-sợ,
« bịnh tuy nhiều mà thầy-danh-y nói còn
« có ngày mạnh động; khi ấy anh trả
« lời rằng anh không sợ chết, anh buồn
« là cái bịnh làm cho cực vợ con và
« một lòng lo sợ của anh em. Một lời
« nói trong lúc đau mà cũng tỏ khi
« tượng 'anh-bùng'! Lại thêm bà Lâm-
« phu-nhơn là một người hiền-đức, thấy
« chồng đau thì một là lo, một là sợ,
« đêm ngày nuôi-dưỡng chồng mà háy
« còn than trách mình phụng-sự chồng
« chưa phí gia, mà chẳng đả vọt tâm
« đang li-biệt. Thiệt là chóng xứng vợ,
« vợ xứng chồng. Đói lữa như vậy!
« Đáng hơn cho lão Cao-xanh kia, sao
« mà đành lòng phân rã, vợ đương-gian
« chồng âm-phủ!

« Trời ôi! ai biết làm sao cho cháu
« đừng lòng Trời! Trời nỡ làm cho
« đang buổi xuân xanh mà gãy cánh cồng-
« thường; làm chi cho vợ yêu con thơ
« luống-công đêm trông ngày nhớ?
« Anh Lâm-quan-Vạn ôi! sao mà sớm
« lãnh trần như thế? Nhắc đến anh
« thì biết là mấy đoạn ruột đau? Nhớ
« giờ làm chung mà tai anh còn linh-
« hiển, anh cầm tay ông chủ Năm vuốt ve
« rưng rưng nước mắt, xin gọi vợ yêu
« con thơ cho em báo thù.
« Anh Lâm-quan-Vạn ôi! ngày nay
« anh đã mắt rồi, chúng bạn càng thêm
« rõ biết anh là qui trọng cho đời,
« thương tiết anh nói sao cho tiết.
« Kia Bành-là sông đản tâm trầm năm
« họ Nhan-hồi thác ba-mươi-một tuổi;
« sống lâu chẳng phải qui, còn chết,
« sớm cũng chẳng phải là khinh. Hề người
« ở đời đã lập thân rồi, để danh thơm
« gương tốt nơi hậu thế như anh vậy,
« đâu mà mắt sớm cũng như còn sống,
« đời đời thiên hạ còn nhắc nhớ phong
« ngọc anh.

« Chẳng sớm thì muộn, tôi sẽ gặp anh,
« anh sẽ gặp tôi, từ ấy hai ta chẳng hề
« li-biệt. Hôm may tôi tạm từ giã anh
« tại nơi đây và cầu xin linh-hồn anh
« hiển-linh siêu-thăng lên chốn thiên-
« đàng, ngày ngày an-lạc tiêu-diêu. Xin
« anh an tâm gửi xác phàm lại nơi mồ-
« phần này cho vợ con anh em sớm
« viếng tới thăm; xin anh an-tâm li-biệt
« vợ là vợ con của anh thì anh đã kỹ
« thất cho người xứng đáng báo-hù
« vuơn-trần.

« Anh Lâm-quan-Vạn ôi! xin từ-giã.
« Kể đó, ông cai tổng Nguyễn-khắc-Kiểm
« bước lại đọc một bài ai-vãn như sau này:
« Các ông, các bà.

« Đã biết sự sanh tử là thường, song
« tiết người hiền lương mà muốn sao
« cho sự sống cho cùng cho tội, cho có
« đến trăm năm. Ai khiến chi cho có
« ngày nay mà chúng ta đến đây chào
« một lần chót cái xác của ông Lâm-quan-
« Vạn còn ở trên mặt đất đây.

« Lâm-quan-Vạn ôi! Anh có biết, anh
« mà chết đây thì anh em chúng ta
« còn đây cũng như mất một cánh tay.
« Buồn thêm thay cho bà Lâm-phu-
« Nhơn điều đặc sấu trẻ chích-chiếu.

« Tài trí như anh mà chẳng ham
« quyền trước, anh lãnh một chức hươg-
« chủ mà giáo hóa thôn dân. Anh xuất
« của nhà lập trường học, chọn nuôi
« thầy giáo, anh làm cho cận giả điếc,
« viễn giả lại, nào những con nhà phú-
« hậu trong các tỉnh gần đều đua nhau,
« tới trường Huyền-thập mà học. Nhưng
« học trở ấy ngày nay đều noi dấu vãn-
« minh, ấy có phải là ơn đức của anh
« chăng? Tiếng đồng chí sáng làm cho
« nước Đại-pháp ngời thường Hàng-lâm
« hươ-bội. Sau lại anh nông mà dirt lòng
« cho con trẻ háy đưa cháu đi qua Đại-
« pháp tìm ngọn đuốc văn-minh, ngày
« nay đã về bên cháu, rõ ràng cái hữu-
« ích của mấy cháu lân-bộ với đời đã đẹp
« mặt. Còn hai trẻ con của tôi là Sự và
« Vệ bên Đại-pháp, ngày sau chúng nó
« thành danh phồn hoi Nam-Việt. Chẳng
« ấy, anh là người nghĩa mắt rồi, nơi
« cứu-tuyến anh đâu có biết. Chờ tôi
« ngày nay còn chào cái xác 'anh' trồn

« Anh em thầy chưa? Xưa Vả-Tông mà đánh cop, thiệt không biết
« va nhỡ nó giồng gì mà sanh như vậy. Chờ nay mà tôi vật con cop
« này nhỡ-Giờ đây, thiệt tôi chỉ nhờ uống có một thứ thuốc. Kim-
« sắc bổ-huần của Tiệm Nhự-thần-Dương ở tại đường Canton, số 38,
« Chợ Lớn mà thôi.

« một đất, còn ngày sau con tôi về tôi,
« chúng nó đi chào anh thì, mô mà quan-
« niếu.

« Trời-đất ôi, hai người hiền làm chi
« tới thế? Tôi 45 tuổi mà hồ-đức-đàng-
« càng danh.

« Ôi thôi! Mạng trời khiến vậy, thường
« chẳng xiết, tiết chẳng cùng, nói sao;
« cho hết! Tôi cúi đầu giữ từ anh ở đây
« phần mộ cho yên đời đời, và tôi thay
« mặc cho hai con tôi ở bên Đại-Pháp
« mà giữ từ anh một lần rồi chi.

« Sau này tôi xin chia buồn cùng họ
« Lâm-quan, người sanh trong đời là bời-
« bồng, mọi người đều phải có chết một
« lần. Xin bớt sự buồn rầu, chẳng ta
« là người còn sống, phải hiệp mà lo
« trong gia quyến về sự con song đây,
« anh thương em, em kính lòng anh,
« mẹ thương con, con thảo thờ cha mẹ.
« Ấy là đạo đức loài người phải làm cho
« cùng cho tội.

Lý-Tương lai tin.

AI LÀM ĐƯỢC (TIÊU THUYẾT)

(Tiếp theo)

« Cháu nghĩ lại Kinh-thánh là chỗ đó hội
« thêu chi người tài trí, cháu e lên đó
« không có chỗ làm ăn. Bởi vậy cháu mới
« làm bước xuống đây, nghĩ là xử què
« mùa có lẽ cháu kiếm chỗ dạy học được.
« Trẻ ra đến đây đã năm ngày rồi mà kiếm
« chưa được chỗ nào, nên cháu buồn chẳng
« biết lấy chi mà giải, mới mua ít đống su-
« ruyau uống thử hơi bớt chiều đó, chứ
« thuốc này cháu chưa hề biết uống ruyau
« bao giờ.

« Khiếu Nhân nghe nói động lòng bèn
« thử dài rồi nói rằng.

« Phần trò em tàn khố cũng thật đáng
« thương. Song trò em phải biết đời người

Nước màu nhuộm TÓC VÀ RÂU

Một cách mau lẹ hơn D. RICHARDS

Nước màu này tốt nhất, chăm sóc chút thì thầy tóc râu đổi ra màu **Đỏ dợt. — Đỏ sậm. — Hay là đen huyền**

Theo ý mình muốn. Mà màu nhuộm cũng như là tự nhiên. Hề dùng thì thấy hiệu nghiệm, đã đều tốt mà chẳng hề phai lợt. Dùng nước màu này rất tiện. Không mọc tóc, mà làm cho tóc mềm, mượt và không rụng được.

Gởi cho hàng một cái mùng da 4 quan tiền tây thì hàng sẽ gởi nước màu cho.

HÀNG A. SEGUIN
Rue de Moulis
Môn bài số 153 tại BORDEAUX có trữ bán.

« có chỉ bằng người có của, vì người có chi
« tuy không của, song một ngày kia phải
« có, còn người có của mà không chi một
« ngày kia có lẽ của mất hết mà chi kiếm
« sống chưa được. Trò em thấy nhà cửa
« tôi kinh-dinh như vậy mà tưởng tôi khoái
« làm sao? Vốn tôi nhà không con trai có
« một chút gái tên là Gián-Kiều, phải còn
« năm nay được 37 tuổi, khi nó còn nhỏ
« mẹ nó khuất sớm, tôi có dạy nó học hành
« chút đỉnh. Đến chừng nó được 20 tuổi
« lời mới gả nó cho con của Lê-xuân-Sắc
« là anh em bạn học với tôi. Rồi tôi là Lê-
« xuân-Thới háy giờ đương ngồi Tri-phủ
« quận này.

« Tôi nghĩ lại mạng của con tôi thật là
« vãn vãn, có chồng được 7 năm khi không
« mà bỏ mình. Con gái tôi chết có để lại
« một đứa con gái. Từ ấy đến nay đã chẳng
« mười năm tôi buồn ở ở nhà uống trà
« coi sách, không muốn chơi bời với ai
« nữa.

« Thưa, từ khi bác gái mất rồi bác không
« tình chấp nối nơi nào sao?
« Việc ấy tôi không tình.
« Ủ! vậy còn việc hậu tự bác không
« tình sao?

« Tôi đã tình rồi. Khi vợ tôi mới khuất
« có nhiều người khuyên tôi chấp nối động
« kiếm chút con trai, song tôi nghĩ may mà
« gặp chỗ hiền đức chẳng nói làm chi, còn
« như rước gập nơi không biết đến nó hung
« hiệp con mình thì lại càng nhọc lòng hơn
« nữa; bởi vậy tôi tình ở vậy cho thong
« thả, có phước con gái cũng như con trai.
« Bỏ trò em buồn ngủ rồi sao? Thôi, uống
« chén nước rồi đi ngủ, cũng là khuya rồi.

« Nè, theo trò em nói đó thì trò em cũng
« chưa có công việc làm. Thôi tôi tình
« như vậy trò em nghe coi có vừa lòng
« chưa? Hề sáng tôi qua bên phủ tôi hỏi
« coi tháng rã tôi nó có cần dùng kỹ-lục
« hậu-bộ hay không. Như nó chịu thì tôi
« nói cho trò em qua đó mà làm.

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đồ đồ phụ tùng
đường Luro môn hải 99 và 101.
(Bất-hộ) Saigon

Trần-Vân-Hiệp chủ tiệm

Kính công Lục-châu qui khách đợc r: Tiệm
tôi có đóng đủ kiểu xe như là: Xe mai, xe hai
bánh, xe kiền, xe kéo và cũng có bán các thứ xe
chả sựa lại chạc chĩa; có bán đèn xe đã kiền,
bánh xe cao-su bằng giá rất rẻ; bên tây chõ lại
cao-su đặt để thay trong bánh, kiền đèn tây, đồ
bắt kờ xe độc chiếc và xe song mã bằng da tây
may rất khéo và chắc, có bán yên cỡi, chường
đạp hai tầng, bình đồ thấp đèn khí đã theo xe,
sơn xe, và sửa xe.

Có xin qui khách có dịp đến Bất-hộ xin ghé
lại tiệm tôi một chút trước coi công việc của tôi
làm, sau có cần dùng món chi da thì mua giúp
lập, ngời, thì tôi rất cảm ơn họ. Còn chú qui
khách đi xa muốn gửi thư hỏi thăm món chi cũng
giả có tôi sẵn lòng hầu đáp.

Còn tôi cũng có gửi bán những lá đèn xe, bánh
cao-su gũ-ti, đồ bắt kờ da tây nơi tiệm Tây-Binh
trước nhà giấy xe lửa Mỹ-Saigon, tiệm Lục-
châu số 84 đường d'Espagne.

Trần-Vân-Hiệp cần kính

GRAVURE

sur

MÉTAUX ET MARBRES

Tiệm tôi đã lập ra mười năm
nay khác đủ kiểu con dấu đồng
và mù thau. Có chạm mô bia đá
cắm th... ch để mã. Tôi có in đủ
kiểu trong catalogue (mục lục) để
cho qui-vị lựa kiêu mà dùng.
Xin chú tôn chiều có tới rất
cảm ơn.

Nay kính.

LỜI RAO

BỘN NHẠC LANGSA SAIGON

Ông SERSOT, là thầy đờn có danh tiếng có
lập một bộn nhạc Langsa 25 người, đủ các thứ
kèn, cho những người Annam học hơn sáu năm
nay, đã tập rành rồi đủ các thứ ãn theo cách
thờn người Langsa; (Marches sa, Redoublés,
Polkas, Mazurkas, Valses, Ouvrures, Fantaisies
Airs Nationaux và Marches Ténébres) cũng như
các bộn bốn phương tây.

Đã hơn ba năm nay, bộn này có đợc nhiều
đám tiếp, lễ khánh-điền, trước các quan Lanca
cũng chơi nhiều chỗ đó hỏi người Langsa, Annam;
cũng chơi nhiều chỗ đó hỏi người Langsa, Annam;
tại Bồn-kèn đường Kinh-Dự, các nhà hát Tây
Saigon, và Lục-châu đờn nghệ danh, lại các nhữt
bào Langsa cũng đều tặng khen.

Vậy trong Lục-châu, qui ông qui bà, như có
điệp chỉ, hoặc nghinh hôn, tang chi, ăn lễ lấy
quan, nên viết thư cho ông SERSOT, mà thường
nghe; giả cả danh rành, tùy theo xa gần, ông sẽ
định giá nh; trước là đờn giúp cuộc vui theo
khiêm-thiền, và làm chỗ đẹp lòng qui ông qui
bà cũng nên ch; mà xem thầy con nhà Annam
càng ngày càng tiến bộ.

Monsieur SERSOT,

Chef de l'Harmonie Indigène,

N° 55, Rue Richaud

SAIGON

Thuốc Phát-lãnh-buồn trị bệnh nóng
lạnh rất nên thần hiệu; tại tiệm Nhị-
thiên-đường ở Cholon có bán.

Nam-trung Nhựt-báo

Mỗi tuần xuất bản một kỳ

Giá trọn năm..... 5 \$ 00
Giá sáu tháng..... 3 00
Bán lẻ mỗi số..... 0 10

Báo quán tại đường Cathat, số 157 Saigon

KEN-CHAN-LAU

TIỆM CHỤP HÌNH VÀ RIỀNH NHỎ RA LỚN
Số nhà 236, đường Thủy-bình
CHOLON

Tiệm tôi nghiên-cứu cách chụp hình, cũng đã
lâu năm, mới khai trương được ít tháng nay, có
nhiều tay thợ lý hình rất khéo thượng hạng. Và
lại những vật liệu, như giấy, nước thuốc đều là
đồ thượng phẩm mua của các cửa hàng có danh
tiếng bên Tây-tây giới lại.

Xin chú qui khách muốn lấy chon dung tốt,
làm của đờn tích để đời, mỗi đời gọi ngọc đèn
tiệm tôi, có sẵn đủ y-phục, và đồ trang sức
nam nữ, bày biện phong-quan. Lại có nhiều thứ
cảnh vẽ, nước sơn, cây cối lau đài rất là mát.
Nhà tiếp khách, chia riêng bên nam bên nữ, mà
giá thật nhớt rẻ. Chú-vị vui lòng quang-có
húng tôi hết sức hoan-nginh.

GIÁ TIỀN

Table with 4 columns: Item description, Quantity, Price 1, Price 2, Price 3. Includes items like Giấy citrate láng hai tấm, Thêm mỗi tấm, Giấy gélatine bromure hai tấm, etc.

Nhờ ai muốn kờn đợc chụp chỗ nào xa hơn
thì phải chịu tiền hành phí.

LÀM HÌNH NHỎ RA LỚN

Table with 2 columns: Item description, Price. Includes Giấy gélatine bromure, etc.

GIÁ QUẢN CHỤP VỚI CARTES POSTALES
12 tấm..... 4 \$ 00 || 6 tấm..... 3 \$ 50

Tu-ly-ahou LÊ-HUY-NAM phí 10

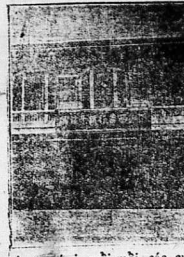
謹啟 囑 輝 黎 人 理 司

TRIỆU-CƯƠNG

MỘT TIỆM LỚN TẠI CHOLON, SỐ 188, ĐƯỜNG MARIUS

Một tiệm mới tại Saigon số 3 đường Gallieni

TRÔNG RĂNG VÀ THAY CÓN MẮT

Kính lời công Lục-châu
chư qui-ông qui-bà đợc r:
Nguyên tiệm tôi trông răng
đã hơn mười năm rồi,
có BAN SÁP-TỔNG-NGHIỆP

CỦY QUẢN LÝ-ÔNG-Y LANGSA BANG-THƯỜNG, cách
làm rất khéo-tên và chắc chắn, lại đợc đợc thượng
hạng, chẳng hề đổi trả, vàng của tôi bịch đầu mười
năm cũng còn sáng láng như mới vậy.

Nay tôi lập thêm một tiệm mới tại Saigon (13
Mars 1919) này khai trương) số 3, Boulevard Gallieni;
ngang gác xe lửa Saigon-Cholon (Đường trên) chợ-
mới Saigon; cũng có trông răng và bịch răng giá thật
rẻ, ứng có bán các môn khác thường dùng theo ý của

chư qui-vị, mỗi đời các cuộc trong sự mua bán của tiệm tôi thời giá cả đều thật
rẻ hơn các nơi khác chẳng sai. Vậy tôi kính mời chư qui-vị hãy thừa bước đến
tiệm tôi, tôi hết lòng trọng đãi. Chỉ như chư qui-khách ở ngoài Lục-châu có r:
đồng môn chi, xin chịu phiền viết thư cho tôi hay để tôi gởi công thư
REMBOURSEMENT.

TRIỆU-CƯƠNG kính mời.

東 大 - DONG 大

49-51, Rue Duperré, 49-51

SAIGON

Chụp hình đủ kiểu, tốt lắm!

Trông-răng và bịch răng

GIÁ RẺ LẮM!!

Bijouterie Saigonaise
TIỆM

Minh-thành-Hoà

BÁN ĐỒ NỮ TRANG

33, Rue Schroeder. - Saigon

Kính lời cho lục-châu chư qui-khách
đợc r: Nay tôi có một tập bạn đồ
nữ-trang theo kiểu kiền-thời, rất xinh
đẹp, 23. Khi trước tôi có lập tiệm bán đồ
nữ-trang ở Chợ-lớn, đường Thủy-bình
(Rue des Marins) số 184, tục danh là hàn-
cháo-mũi, nên tôi thường nhiều qui-bà
qui-có ưa dùng đồ nh; nhân và hu-mỹ.

Từ khi tôi mở 2 cửa tiệm này đến nay
cũng nhờ ơn qui-bà chiêu có cho người
đồng-bang nên việc tôi rất cần m, ngày
nay mà trong lục-châu hiệp hung, lập
tiệm bán đồ nữ-trang như tôi thì tôi lý
lâm vui mừng cho các ông và chú xin
cho các ông cho mau thành tựu.

Nay kính

Nguyen-Vân-Lạc dit Kỳ-Khôn.

CÁO BẠCH

Kính trình qui-vị đợc r: Chúng tôi mới lập
một tiệm tại đường Cathat, môn hải số 87, Saigon,
đi sửa các thứ máy: Như là: đóng-á, xe may,
máy đánh chữ, máy may, máy cắt, rô may,
ván, v.v. Có khắc các thứ con dấu đồng
và mã thường đợc kờn, chạm mọi đồ đờn
thạch, vân vân...

Bên đợc và bán là đồ phụ tùng xe máy, motor,
motor à bruler và carbure, thứ nhớt là các thứ
moteur.

Qui-vị đợc r: Xin muốn mua hay là sửa món gì xin
viết thư cho chúng tôi thì chúng tôi sẽ gửi lại
lập tức và tính giá thật rẻ (gửi cách làm báo
giáo ngân, Contre Remboursement) qui-vị muốn
mua món gì ở Saigon hay là hỏi thăm việc
chi thì chúng tôi cũng sẵn lòng lo giúp. Xin
chú tôn chiều có chúng tôi hết lòng cảm ơn

Au bonheur des Tonkinois

LÊ-TRẦN-CHÍNH
61, Rue Cathat - Saigon

Thơ vẩy mới phất

Mới nghe qua cái đề-nợ cuốn tay, ai cũng cho rằng là, những mùa về mùa đẹp thì mới biết rằng hay, ấy vậy mà h...

Giá mỗi cuốn là..... 0\$10

Tại Saigon máy nhá sách đều có bán, tại quán Ông-cô Min-Đam Saigon và quán Đại-Việt-Tập-Chí Long-xuyên cũng có bán.

CỦI GIÁ VÀ CỦI TRÀM

Kính cùng lực-châu chủ quản-trở rở: Tại vựa tôi có trữ đủ từ Cáo-công Trám và Cáo-công giá, dài vắn nhỏ lớn đủ thứ...

Nay kính TRẦN-PÂN-TÀI

NAM-HÔNG PHÁT KHÁCH-SANG

ở đường Boulevard Bonnard, số 108 ngang gần xe lửa ở gần-Gorup tại Chợ-mới Saigon

Bán vẩy tay và sửa xe máy, dầu essence và dầu diesel.

Có cho mượn phòng ngủ sạch sẽ rộng mát, giá rẻ.

Qui-gian, Qui-thích ở xa muốn mua đồ của vật chi thì tôi mua giùm, mang về tận tay gửi tận nhà ở mấy làng.

Tiệm khắc con dấu

Kính tỏ cùng Quý-khách đồng rở: Tiệm tôi khắc con dấu đồng, cao-su và bằng đá cẩm-thạch để mờ, vân vân...

TRẦN-DUY-BINH Graveur 89, Rue Catinat, 89. - Saigon

Thuốc Cam-tích này tại tiệm NHỊ-THIÊN-ĐƯƠNG ở tại đường Canton số 88 Chợ-lớn có bán, hay làm; liệt-vị có con mà bị bệnh Cam-tích cũng nên gửi đến đó mua về cho nó ăn thì thấy hiệu nghiệm liền.

Mỗi gói 10 bánh... 0\$10 Mỗi hộp 100 bánh... 0\$30

TIỆM

Trương-vân-Hanh

SADEC

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Lính thấp mướn đèn khí đá (carbure) theo cuộc quan, bản, tan, tế, kỳ-yên, tân-gia, hạ-thọ.

Khăn đen bằng nhiều tây tốt thường bán; bán mới và bán lẻ vỏ ruột xe máy hiệu Michelin.

Quý khách ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, xin gửi thư cho tôi, tôi sẵn lòng ký lưỡng gửi coultre remboursement (nghĩa là đóng bạc tại nhà thư mà lãnh đồ).

Hoặc muốn biết giá đồ trước khi mua thì tôi sẵn lòng cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng chữ quốc-ngữ (Prix courant).

TRƯƠNG-VĂN-HANH chủ tiệm.

CÁO BẠCH

Chúng tôi mới mở một tiệm tại đường d'Adran, môn bài số 110 (ngăn trước Tòa Tân-đạo, hiệu là Tân-phát Long, để sửa: Bàn Tuo-Landi và đèn Blanchons, xe máy, tủ sắt, máy đánh chữ, máy cắt và sửa đồng hồ, vân vân. Lại cũng có bán: Man-chous, Carbure và dầu Essence đủ thứ.

Những thợ và máy móc sắp đặt tại tiệm làm được các việc theo ý quý-ông giao cho chúng tôi.

Mỗi khi qui-quan có đám tiệc chi mà muốn chúng tôi trông nhà / hộ sáng, lui chúng tôi cũng sẵn lòng được, miễn là cho chúng tôi hay trước.

Thơ và Mandat xin để như vậy:

Nguyễn-vân-Chuộc 110, Rue d'Adran

Saigon.

VUA LỚN TRỪ ĐỒ VẬT THỰC H. BLANC và HAUFF

Rượu nho đỏ và trắng (thùng và ra ve)

Nước PERRIER

Như Soda, mua nguyên-thị ng và ve, ve lớn, ve phân nửa và ve góc tư.

Sữa hiện CON GÀU

Sữa tươi tốt như mới nặn ra

SỮA ĐẮC-NGỌT CONDENSÉ

Sữa tươi, không đường, có muối

Vàng sữa báo lớn

Sữa bò hiệu CON GÀU tại hành Suisse làm ra

Giấy hút thuốc hiệu CHAUVE-SOURIS

Máy hút thuốc hiệu UNDERWOOD, viết và rang làm.

Lời rao

Kính cáo công chúng quí-ông và quí-thị đồng hay.

Tôi là Nguyễn-vân-Mỹ chủ tiệm, bán nón tại đường d'Adran môn bài số 110, Kể từ ngày 1° d'Avril 1918, thì tôi dời tiệm qua đường d'Ormay môn bài số 49.

Nguyễn-vân-Mỹ 49, rue d'Ormay, 49 - SAIGON

Trị này trị bệnh cảm hay làm, tiệm Nhị-Thiên-Đương có bán.

DẦU XỔ

Cửa nhà thuốc NHỊ-THIÊN-ĐƯƠNG 38, Rue de Canton - Cholon

Thật dầu xô này của bản-đường hết lòng nghiên cứu mà chế ra, rất nên thuần trong sạch sẽ, những người nóng nảy trong mình, hoặc ban trái độc địa, hoặc nóng cảm như đầu, hơi miệng, ăn không dạng tiêu đường đại tiện nứt bôn.

tiết dung từ dầu này mà xô thì thấy hiệu nghiệm liền.

Cách dùng.

Sớm mai để bụng đói, trộn nó với nước cà-phê mà uống.

Người lớn mỗi lần uống một ve.

Con nít 3, 3 tuổi mỗi lần uống 1 muỗng canh. 6, 7 tuổi mỗi lần uống 2 muỗng canh.

Giá mỗi ve..... 0\$20

Thuốc bột dẻ cha rang

Cửa nhà thuốc NHỊ-THIÊN-ĐƯƠNG 38, Rue de Canton - Cholon

Phàm người ở đời, rằng là một vật rất qui rất cần dùng hơn hết, nếu chẳng biết lưu ý mà giữ gìn, thường thấy có nhiều người chưa bao làm tuổi mà rằng đã rụng hết, cho nên phải có thứ phân để chà rang là dẻ rất cần kíp.

Bởi nghĩ vậy, cho nên bản-đường chẳng nề nước mua, gia tâm nghiên cứu mà chế ra một thứ phân tốt, đã làm cho nhiều miệng mà giết được sâu. Nếu dùng nó mà sức miệng của răng cho thường tươi ngậy, thì răng sẽ mọc mà lại bền chắc lâu dài, khỏi lo đau như chi cũ.

Mỗi hộp giá là..... 0\$30